

Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej

***ANALIZA POTRZEB
SZKOLENIOWYCH
PRZYGOTOWANA PRZEZ POWIATOWY
URZĄD PRACY W SUCHEJ BESKIDZKIEJ
NA ROK 2018***

Sucha Beskidzka, kwiecień 2018 rok

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE.....	2
II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU I LOKALNEGO RYNKU PRACY	3
1. CHARAKTERYSTYKA POWIATU.....	3
2. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO NA LATA 2011-2020.....	5
3. STRATEGIA POWIATU SUSKIEGO NA LATA 2016-2022	12
4. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ NA TERENIE POWIATU SUSKIEGO.....	13
5. ANALIZA STATYSTYCZNA BEZROBOTNYCH Z TERENU DZIAŁANIA POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W SUCHEJ BESKIDZKIEJ.....	17
III. ANALIZA JAKOŚCIOWA I ILOŚCIOWA OFERT PRACY I WOLNYCH MIEJSC PRACY POD KĄTEM ZAPOTRZEBOWANIA NA KOMPETENCJE.....	19
1. ANALIZA STRUKTURY ZAWODOWEJ BEZROBOTNYCH ORAZ OFERT PRACY ZA 2016R. W POWIECIE SUSKIM.....	19
IV. ANALIZA JAKOŚCIOWA I ILOŚCIOWA ZAPOTRZEBOWANIA NA KWALIFIKACJE I UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWE.....	23
1. ANALIZA INDYWIDUALNYCH POTRZEB SZKOLENIOWYCH.....	23
1.1 WYNIKI BADAŃ POTRZEB SZKOLENIOWYCH OSÓB UPRAWNIONYCH.....	23
1.2 ZGŁOSZENIA PRACOWNIKÓW POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W SUCHEJ BESKIDZKIEJ, JEDNOSTEK PRGANIZACYJNYCH POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ INNYCH PARTNERÓW RYNKU PRACY DOTYCZĄCE POTRZEB SZKOLENIOWYCH.....	28
V. ANALIZA EFEKTYWNOŚCI I SKUTECZNOŚCI ZAKOŃCZONYCH SZKOLEŃ	29
VI. BADANIE KWESTIONARIUSZOWE PRZEDSIĘBIORCÓW	31
VII. WYNIKI ANALIZ I PROGNOZY RYNKU PRACY.....	44
1. RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W ROKU 2017 W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM.....	44
2. RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W ROKU 2017 W POWIECIE SUSKIM...48	
2.1 ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	48
2.2 BAROMETR ZAWODÓW 2017 – POWIAT SUSKI.....	51
VII. PODSUMOWANIE I REKOMENDACJE DLA PRZYGOTOWANIA PLANU SZKOLEŃ.....	55
VIII. SPIS ŹRÓDEŁ INFORMACJI.....	58
IX. SPIS WYKRESÓW	58
X. SPIS TABEL	58

WPROWADZENIE

Analiza potrzeb szkoleniowych jest opracowaniem, które pozwala zaplanować i zwiększyć efektywność szkoleń, za organizację których odpowiedzialne są powiatowe urzędy pracy.

Dokument ten jest sporządzony na podstawie:

- Ustawy z dnia 20.04.2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2017r., poz. 1065 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy (Dz. U. z 2014r., poz. 667 z późn. zm.)

Celem analizy potrzeb szkoleniowych jest właściwe rozpoznanie potrzeb rynku pracy w zakresie zapotrzebowania na pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami, a przez to zwiększenie szans na uzyskanie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej osób uprawnionych do szkoleń, które zdecydują się podjąć naukę w formie pozaszkolnej, w ramach proponowanych przez powiatowe urzędy pracy szkoleń.

Analiza potrzeb szkoleniowych posłuży do sporządzenia listy zawodów i specjalności, na które istnieje zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy, zgodnie z klasyfikacją zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz do sporządzenia wykazu potrzeb szkoleniowych osób uprawnionych do szkolenia, a następnie do przygotowania planu szkoleń na 2018 rok.

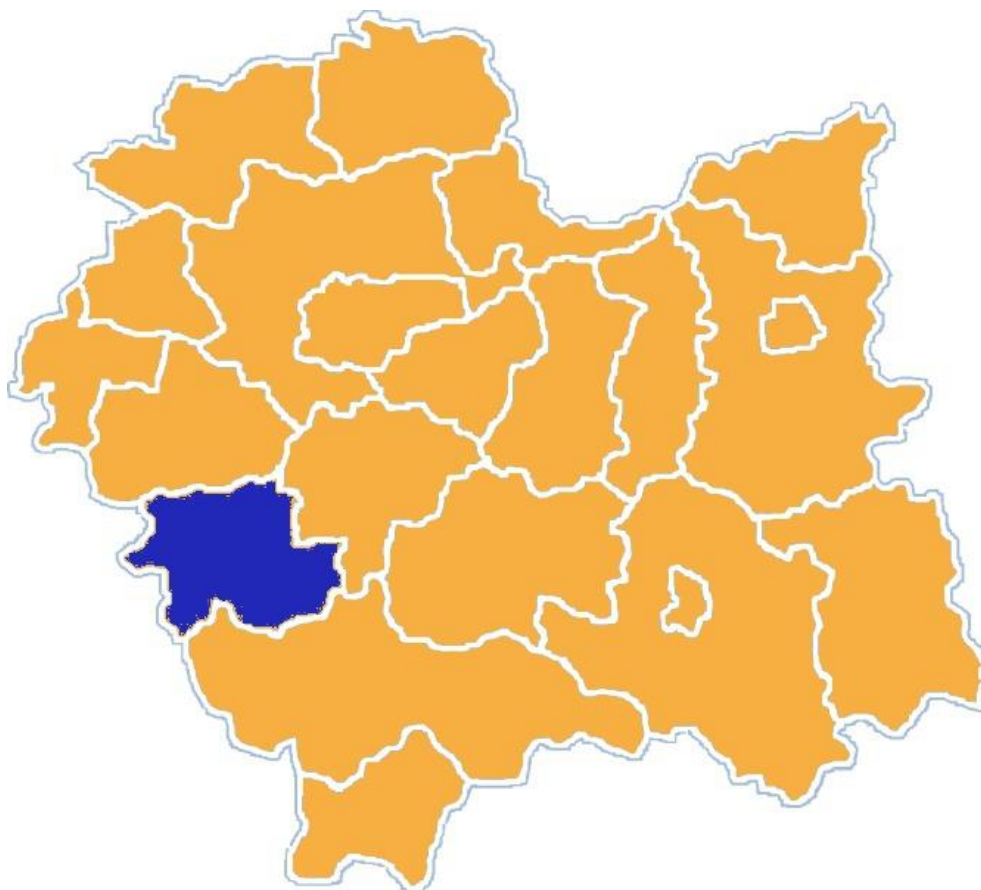
II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU I LOKALNEGO RYNKU PRACY

1. CHARAKTERYSTYKA POWIATU

Powiat suski zlokalizowany jest w południowo-zachodniej części województwa małopolskiego. Od północy graniczy z powiatem wadowickim, od wschodu z powiatem myślenickim, od południa z powiatem nowotarskim, a od zachodu z województwem śląskim; ziemie powiatu graniczą również – od południa – ze Słowacją. Powiat suski ma powierzchnię 686 km², co stanowi 4,51 proc. całej powierzchni województwa małopolskiego.

Powiat suski tworzy 9 gmin – 2 gminy miejskie (Jordanów, Sucha Beskidzka), 1 gmina miejsko-wiejska (Maków Podhalański) oraz 6 gmin wiejskich: Budzów, Bystra-Sidzina, Jordanów, Stryszawa, Zawoja i Zembrzyce.

Rys. 1. Położenie powiatu na terenie województwa małopolskiego

Rys. 2. Gminy leżące na terenie powiatu

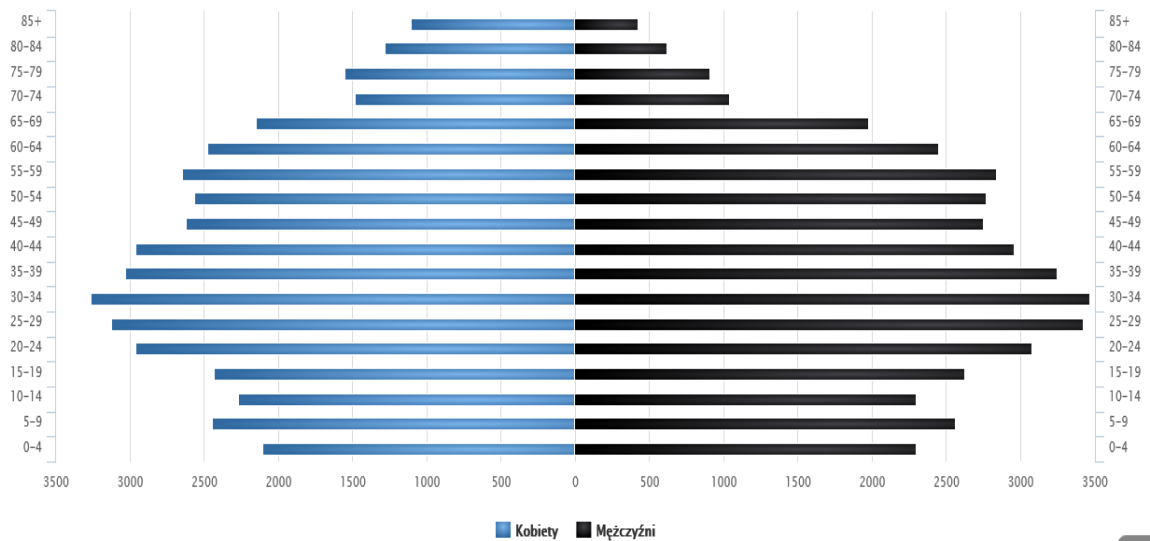
Według danych za rok 2016 powiat suski liczy **84 184** mieszkańców, z czego **50,4%** stanowią kobiety, a **49,6%** mężczyźni. W latach 2002-2016 liczba mieszkańców **wzrosła o 3,4%**.¹ Powiat suski ma dodatni przyrost naturalny wynoszący 46. W 2015 roku zarejestrowano **624** zameldowania w ruchu wewnętrznym oraz **628** wymeldowania, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla powiatu suskiego **-4**. W tym samym roku **22** osoby zameldowały się z zagranicy oraz zarejestrowano **29** wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące **-7**.

Grupa osób w wieku produkcyjnym wynosi **52 278** osób, t.j. **62,2%** mieszkańców powiatu suskiego jest w wieku produkcyjnym, **20,1%** w wieku przedprodukcyjnym, a **17,8%** mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.¹ Średni wiek mieszkańców powiatu suskiego wynosi 39,4 lat. A tak przedstawia się piramida wieku:

¹ http://www.polskawliczbach.pl/powiat_suski stan na 31.12.2016r.

Piramida wieku mieszkańców powiatu suskiego, 2016

(Źródło: GUS)

Wykształcenie mieszkańców

Wykształcenie mieszkańców powiatu suskiego jest stosunkowo niskie. Najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym – ponad 31,7% mieszkańców. Relatywnie duża jest także grupa osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (27,5%), którzy wraz z osobami z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (18,5%) stanowią prawie połowę lokalnej społeczności. Według Narodowego Spisu Powszechnego w 2011r. wykształceniem wyższym legitymuje się 10,5% mieszkańców.

Na podstawie danych zgromadzonych w bazie PARP BKL 2011 wyraźnie widać zależności pomiędzy poziomem wykształcenia a średnimi dochodami netto w województwie Małopolskim. Najmniej zarabiającą grupą były osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – nieco ponad 600 zł (1365 zł w przypadku kategorii pracujących). Natomiast średnie zarobki mieszkańców z wykształceniem zasadniczym zawodowym były znacząco wyższe niż teoretycznie lepiej wykształconych absolwentów szkół średnich ogólnokształcących. Analizując ogół mieszkańców jeszcze więcej zarabiali te osoby, które zdobyły średnie wykształcenie zawodowe lub ukończyły szkoły policealne. Najwyższe dochody wiążą się z wykształceniem wyższym. Osoby, które ukończyły studia zarabiali ponad 2500 zł na miesiąc (niemal 3000 zł w przypadku kategorii pracujących). Zasadniczo im wyższe wykształcenie tym większa szansa na znalezienie pracy. Ryzyko bezrobocia lub wypadnięcia z rynku pracy jest najmniejsze w grupie osób z wykształceniem wyższym – ponad 80% osób z dyplomem studiów wyższych pracuje, a bezrobocie w tej grupie jest najmniejsze.

2. STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO NA LATA 2011-2020

W systemie zarządzania polityką rozwoju, strategia pełni kluczową rolę, jako generalny plan postępowania władz samorządu regionalnego w procesie zarządzania województwem, a także jako narzędzie komunikowania się i partnerskiej współpracy ze społecznością regionalną. Określa ona obszary, cele i kierunki regionalnej polityki.

Ze względu na szereg zmian, które dokonywały się od chwili zakończenia prac nad Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego przyjętą na lata 2007-2013, przed zakończeniem okresu jej obowiązywania Zarząd Województwa Małopolskiego postanowił dokonać jej aktualizacji. W pierwszym kwartale 2010 roku przeprowadzona została ocena realizacji Strategii przyjętej na lata 2007-2013. Wynik oceny pozwolił wskazać na trzy kierunki polityki:

- **Charakteryzujące się wysoką aktywnością w zakresie realizowanych działań**, zalicza się tutaj m.in.: wsparcie indywidualnej przedsiębiorczości, rozwój przemysłów czasu wolnego, ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego, opieka na regionalnym dziedzictwem kulturowym.
- **Charakteryzujące się niską aktywnością w zakresie realizowanych działań** i są to: kierunki dotyczące poprawy stanu sieci drogowej oraz infrastruktury Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego, rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego oraz ochrony środowiska. Umiarkowanym postępowaniem wykazały się kierunki związane z poprawą funkcjonowania administracji w zakresie podniesienia sprawności działania administracji publicznej, doskonalenia kwalifikacji pracowników, e-administracji oraz promocji wewnątrzregionalnej. Kierunki, których realizację podjęto w stopniu niezadowolającym bądź takie, które charakteryzują się niskim poziomem realizacji, dotyczą szczególnie obszarów związanych z przedsięwzięciami infrastrukturalnymi o długim horyzoncie realizacji, angażującymi znaczne nakłady finansowe.
- **Kierunki, w których nie została podjęta realizacja działań lub większość realizowanych działań**, wymienia się tutaj kierunki związane z: rozwojem przemysłów własności intelektualnej, wspieraniem międzynarodowej konkurencyjności małopolskich przedsiębiorstw i instytucji, bezpieczeństwem ekologicznym i ochroną przed skutkami klęsk ekologicznych, ochroną bio- i georóżnorodności.

Uwzględniając nowe zjawiska i procesy oraz wyniki ocen z realizacji Strategii przyjętej na lata 2007-2013 powstał nowy katalog wyzwań dla Małopolski w perspektywie do 2020 roku, w którym jako najważniejsze wymienione są:

- **wyzwania kompetencyjne**, związane z potrzebą dokonania strategicznego wyboru dziedzin, w których Małopolska może i chce odgrywać rolę regionalnego lidera. Treścią tych wyzwań jest adekwatne i pełne wykorzystanie potencjału gromadzonego w unikalnych umiejętnościach, dobrach i zasobach, mających decydujące znaczenia dla przewagi konkurencyjnej Małopolski;
- **wyzwania terytorialne**, związane z potrzebą rozwijania i wzmocnienia funkcji decydujących o pełnym włączeniu regionu jako całości oraz poszczególnych jego części – w obieg przestrzeni gospodarczej, sięgający od poziomu lokalnego po wymiar europejski i globalny. Przedmiotem tej grupy wyzwań będzie optymalne wykorzystanie, ale również ochrona i zabezpieczenie zróżnicowanych przestrzennie potencjałów, decydujących o atrakcyjności lokalizacyjnej regionu;
- **wyzwania cywilizacyjne**, związane z rosnącą potrzebą zapewnienia wieloaspektowego bezpieczeństwa mieszkańców Małopolski – w ujęciu indywidualnym i zbiorowym;

- **wyzwania polityczne**, związane z zarządzaniem rozwojem województwa, zmierzającym do zapewnienia wysokiej efektywności i autonomii regionalnej polityki rozwoju, a jednocześnie mobilizowana i integrowana istotnych aktywów oraz udziału partnerów regionalnych

Celem głównym ujętym w przyjętej na lata 2011-2020 Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego ma stanowić odpowiedź na **7 kluczowych wyzwań rozwojowych**, do których należą:

1) Kapitał intelektualny, aktywność zawodowa i przedsiębiorczość

Kapitał intelektualny jest sumą kapitału, jaki tworzą ludzie i instytucje, potencjał zewnętrznego wizerunku oraz wewnętrzne relacje społeczne. Kapitał intelektualny warunkuje rozwój, szczególnie w dziedzinach opartych na wiedzy, kreatywności i współpracy. Ze względu na wysoki kapitał intelektualny oraz pozycję wiodącego w kraju ośrodka akademickiego, Małopolska jest predestynowana do odgrywania roli gospodarczego lidera w przestrzeni wiedzy i innowacyjności. Umiejętne i pełne wykorzystanie tych atutów powinno prowadzić do nowego – strategicznego spojrzenia na obszary przewagi konkurencyjnej regionu. Dzięki temu, w perspektywie 2020 roku, Małopolska powinna być postrzegana nie tylko jako region „usługowy” – atrakcyjne miejsce wypoczynku, ale również „kreatywny” – zasobny w kapitał intelektualny, tworzący korzystne warunki dla postępu w twórczym i innowacyjnym środowisku.

Procesy społeczno-gospodarcze zachodzące w ostatnich latach wymuszają także konieczność dostosowania regionalnego rynku pracy do bieżących i perspektywicznych potrzeb związanych z konsekwencjami zmian demograficznych i technologicznych. Polityka rozwoju województwa powinna więc zapewniać właściwe warunki dla kształcenia i doskonalenia kompetencji oraz podnoszenia i zmiany kwalifikacji przez mieszkańców. Zmiany w organizacji pracy i wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu umiejętności pracowników prowadzi do konfrontacji szkolnictwa zawodowego z nowymi – sukcesywnie wzrastającymi wymaganiami, co w konsekwencji wymusza dostosowywanie oferty edukacyjnej do aktualnych i przyszłych potrzeb rynku pracy. Tendencja ta wskazuje na potrzebę modernizacji systemu szkolnictwa zawodowego tak, aby uczniowie opuszczający szkołę byli właściwie przygotowani do podejmowania pracy i do dalszego kształcenia.

Należy jednocześnie zwrócić uwagę na potrzebę wdrożenia nowego modelu wspierania przedsiębiorczości w regionie, który w zasadniczym stopniu bazować będzie na zwrotnych instrumentach wsparcia oraz aktywnym otoczeniu biznesu. Działaniom tym towarzyszyć musi kształtowanie postaw przedsiębiorczych, które powinny być promowane od najwcześniejszych etapów edukacji i stanowić stały element systemów nauczania na każdym poziomie kształcenia.

2) Dziedzictwo regionalne, kultura i turystyka

Unikalny charakter zasobów kultury oraz bogactwo krajobrazu kulturowego i przyrodniczego Małopolski wymagają zmiany sposobu myślenia o kulturze i dziedzictwie regionalnym – w kontekście strategii gospodarczego rozwoju regionu. Nowe postrzeganie tych potencjałów powinno prowadzić do przypisania im roli ważnych czynników rozwoju społeczno-ekonomicznego, kreujących znaczną część regionalnego PKB wytwarzanego w sferze usług i produkcji oraz generujących dodatkowe zatrudnienie. Dziedzictwo regionalne odnoszone do wyjątkowego potencjału kultury, historii i tożsamości regionalnej, ale również walorów przyrodniczych – powinno być traktowane jako podstawowy element potencjału regionalnej szansy, warunkujący rozwój działalności opartej na przemysłach czasu wolnego.

Współcześnie kultura – podobnie jak kreatywność - staje się istotnym czynnikiem konkurencyjności. Nakłady przeznaczane na rozwój sektora kultury należałoby zatem traktować nie jako środki „wydawane”, lecz „inwestowane” w przedsięwzięcia wartościowe – z ekonomicznego punktu widzenia. Jakość i dostępność atrakcyjnych kulturowo miejsc oraz możliwość rozwijania indywidualnych pasji i talentów, wpływa nie tylko na atrakcyjność miejsca zamieszkania, lecz w dużym stopniu decyduje o popularności turystycznej i biznesowej. Należy zauważyć, że ocena ryzyka bezpośrednich inwestycji zagranicznych w regionach dokonywana jest między innymi na podstawie oceny poziomu ich rozwoju cywilizacyjnego, w tym kulturowego. Dotyczy to zwłaszcza przemysłu wysokich technologii, mediów elektronicznych i innych zaawansowanych dziedzin gospodarki.

Ważnym elementem przewagi konkurencyjnej Małopolski, istotnym z punktu widzenia jakości życia w regionie, są bogate walory środowiska przyrodniczego. Zasoby te nie są jednak w pełni wykorzystywane ze względu na nieefektywny system ochrony prawnej oraz słabo rozwiniętą infrastrukturę ochrony środowiska. Zachowanie dziedzictwa regionalnego dla przyszłych pokoleń to jeden z zasadniczych elementów tej grupy wyzwań.

3) Infrastruktura komunikacyjna

Nowoczesna i efektywna infrastruktura komunikacyjna to jeden z głównych czynników stymulujących wzrost gospodarczy oraz umożliwiających przestrzenne rozpraszanie wynikających z niego korzyści. Aktualny stan infrastruktury transportowej na terenie Małopolski może być postrzegany jako czynnik ograniczający dynamikę rozwoju gospodarczego regionu oraz możliwości czerpania korzyści z bezpośredniej dostępności do międzynarodowych szlaków transportowych. Unikalne walory środowiskowe w połączeniu z bogactwem walorów turystycznych stawiają przed układem transportowym Małopolski szczególnie wymagania. Wyzwania komunikacyjne regionu determinowane są nie tylko przez specyficzne warunki fizjograficzne i rozmiary ruchu turystycznego, ale również dążenie do zwiększania atrakcyjności inwestycyjnej, tworzenia korzystnych warunków dla działalności gospodarczej oraz lokowania nowych inwestycji, w tym działalności badawczo-rozwojowej. Tworzenie warunków dla wykorzystania potencjału turystycznego i gospodarczego Małopolski wymaga wzmocnienia transportu lotniczego, jako jednego ze stymulatorów rozwoju.

Głównym ośrodkiem generującym rozwój Małopolski, swoistym biegunem wzrostu i zarazem „oknem na świat” regionu jest Kraków. Pozycja Krakowa, jako jednego z głównych węzłów kształtującej się metropolii sieciowej, determinuje zasadnicze wyzwania dla systemu komunikacyjnego wewnątrz metropolii w zakresie jej powiązań z otoczeniem, zarówno tym bliższym (regionalnym i krajowym), jak i otoczeniem międzynarodowym.

Istotnymi czynnikami, wpływającymi na wymagania wobec systemu komunikacyjnego regionu, są dokonujące się zmiany demograficzne, gospodarcze oraz funkcjonalno-przestrzennych, a także towarzyszące im procesy determinujące ewolucje miast – jak metropolizacja i suburbanizacja. W świetle tych przemian, kluczowego znaczenia nabiera budowa sprawnych i przyjaznych systemów transportu miejskiego oraz podmiejskiego.

W perspektywie kolejnej dekady istotnym wyzwaniem pozostanie wydatna poprawa dostępności transportowej obszarów o najniższej dostępności w regionie, ze szczególnym wskazaniem na południowe i południowo-wschodnie tereny Małopolski wraz ze strefą przygraniczną. Peryferyjne położenie w powiązaniu z bardzo słabym poziomem skomunikowania tworzą poważną barierę dla rozwoju społeczno-gospodarczego tych obszarów, będącą także potencjalną przyczyną wykluczenia społecznego ich mieszkańców.

Drugi, równie istotnie, wymiar dostępności komunikacyjnej regionu stanowi infrastruktura teleinformatyczna. Znaczna grupa mieszkańców obszarów wiejskich i małych miast Małopolski jest pozbawiona możliwości korzystania z nowoczesnych rozwiązań telekomunikacyjnych. Wynika to z faktu, iż prywatni operatorzy, działający dla celów komercyjnych, w dalszym ciągu nie identyfikują tej grupy, jako źródła znaczącego dochodu dla ich działalności. Ich działania koncentrują się w rejonach, gdzie infrastruktura teleinformatyczna jest stosunkowo dobrze rozbudowana.

4) Subregiony – jako funkcjonalne obszary rozwoju.

Atrakcyjność inwestycyjna Małopolski jest w dużej mierze zależna od jej specyficznych, terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych, których odkrycie będzie jednym z głównych wyzwań polityki regionalnej w perspektywie kolejnej dekady.

Podstawowym dylematem w dyskusji nad wymiarem przestrzennym Strategii Rozwoju Województwa jest kwestia właściwego wykorzystania potencjału i efektów rozwoju Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego dla zdynamizowania i zrównoważenia rozwoju całej Małopolski. W tym celu należy wspierać działania, dzięki którym pozytywne oddziaływanie Krakowa, widoczne na coraz większym obszarze województwa, sprzyjać będzie trwałemu rozwojowi także peryferyjnych obszarów, które nie wykazują obecnie wyraźnych powiązań ze stolicą regionu. Koncentracja na rozwijaniu współpracy regionalnej, a także właściwym wykorzystaniu potencjałów poszczególnych subregionów stanowić będą warunek zdynamizowania gospodarczego Małopolski. Umiejętna kooperacja w wymiarze subregionalnym, wojewódzkim i makroregionalnym będzie czynnikiem decydującym o powodzeniu strategii wykorzystania przewagi konkurencyjnej Małopolski w przestrzeni krajowej i europejskiej.

5) Miasta i obszary wiejskie

Rozwój małych i średnich miast w Małopolsce jest warunkiem niezbędnym dla przestrzennego równoważenia rozwoju województwa oraz poprawy spójności wewnątrzregionalnej. Polityka regionalna na kolejną dekadę powinna koncentrować się wokół wyzwania, jakim jest nadanie małym i średnim miastom funkcji lokalnych centrów usług publicznych oraz aktywnie rozwijających się rynków pracy. Właściwe zagospodarowanie obszarów wiejskich w Małopolsce jest istotnym wyzwaniem w kontekście ich naturalnego potencjału oraz funkcji, dzięki którym możliwe będzie poszerzenie bazy dochodowej tych terenów. Obszary wiejskie w Małopolsce podlegają w ostatnich latach dynamicznym przemianom gospodarczym, społecznym i przestrzennym, stymulowanym przez procesy inwestycyjne. Na tym tle postępującej zmianie ulega rola rolnictwa w rozwoju obszarów wiejskich. Dominującym źródłem dochodów w gospodarstwach domowych na wsi stały się transfery społeczne, następnie – dochody z pracy poza rolnictwem, a dopiero na trzecim miejscu – z działalności rolniczej. Zmiany te stanowią niewątpliwie szansę rozwojową dla małopolskiej wsi, ale jednocześnie wiążą się z zagrożeniem dla jej tradycyjnych funkcji i naturalnych zasobów.

6) Bezpieczeństwo

W rzeczywistości, w której jakość i poziom życia w coraz większym stopniu zależy od czynników i procesów globalnych, nowego znaczenia nabiera wyzwanie związane z zapewnieniem bezpieczeństwa. Pomimo poprawy stanu środowiska naturalnego w ostatnich latach, głównie dzięki aktywnej polityce inwestycyjnej, ale również sukcesywnie rosnącej świadomości ekologicznej – nadal istotnym problemem pozostaje zapewnienie bezpieczeństwa w obszarze szeroko rozumianego środowiska naturalnego. Dotyczy to w szczególności poprawy jakości wód, ochrony przed powodzią i suszą, uporządkowania gospodarki odpadami, ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza oraz zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Wobec rosnącego znaczenia zmian demograficznych ważnym wyzwaniem pozostaje zapewnienie bezpieczeństwa w sferze zdrowotnej i społecznej. Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców Małopolski powinna być osiągnięta dzięki wzmocnieniu i racjonalizacji funkcjonowania regionalnego systemu ochrony zdrowia – poprzez poprawę jakości i dostępności usług medycznych, szczególnie specjalistycznych. Nowy model polityki społecznej powinien koncentrować się w równej mierze na niwelowaniu i przeciwdziałaniu różnorodnym formom wykluczenia społecznego. Nowoczesna polityka społeczna musi prowadzić do skutecznego reagowania nie tylko na rozpoznane dotychczas, tradycyjne wyzwania, ale również te, z których konsekwencjami województwo będzie zamierzać się w długiej perspektywie, jak chociażby proces starzenia się społeczeństwa.

7) Zarządzanie publiczne

W związku z postępującym wzmocnieniem roli i zwiększeniem zakresu odpowiedzialności województw, efektywne zarządzanie rozwojem regionu w coraz większej mierze zależy od zarządzania strategicznego i elastycznej koordynacji działań kluczowych podmiotów regionalnych. Rozwój regionu, rozumianego jako korporacja interesów, kompetencji i wpływów różnorodnych podmiotów, wymaga: (a) sprawnego systemu zarządzania realizacją zadań należących do sfery kompetencji samorządu województwa, (b) sprawnej

koordynacji działań oraz animowania współpracy podejmowanej przez partnerów samorządu, szczególnie samorzady lokalne i kluczowe instytucje regionalne oraz (c) skutecznego oddziaływania na procesy zachodzące w otoczeniu zewnętrznym, w tym uczestnictwa w negocjowaniu określonych decyzji i wyborów podejmowanych w ramach polityki regionalnej zarządu. Efektywny system realizacji strategii województwa powinien uwzględniać działalność oraz angażowanie zasobów własnych województwa, jak i wykorzystywanie potencjału wszystkich istotnych podmiotów regionalnych. W tym celu należy zdefiniować mechanizmy i środki stymulujące aktywność partnerów zewnętrznych oraz określić efektywną formułę współpracy wewnątrzregionalnej pomiędzy administracją regionalną, a kluczowymi partnerami samorządu województwa.

3. STRATEGIA POWIATU SUSKIEGO NA LATA 2016–2022

Powiat łączy dla dobrej przyszłości

Powiat suski jest atrakcyjnym miejscem do życia, pracy oraz spędzania czasu wolnego. Wizją zawartą w strategii jest umożliwienie ludziom rozwoju nowoczesnej przedsiębiorczości poprzez czerpanie z bogatego dziedzictwa kulturowego. Podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez poprawę jakości środowiska naturalnego, modernizację i rozbudowę infrastruktury komunikacyjnej; działania na rzecz: ograniczania bezrobocia, poprawy zdrowotności i bezpieczeństwa publicznego, większej integracji społecznej i dostosowania systemu edukacji do potrzeb lokalnego rynku pracy stanowią składowe misji na najbliższe lata.

W ramach strategii wyodrębniono następujące obszary priorytetowe, cele strategiczne oraz cele operacyjne:

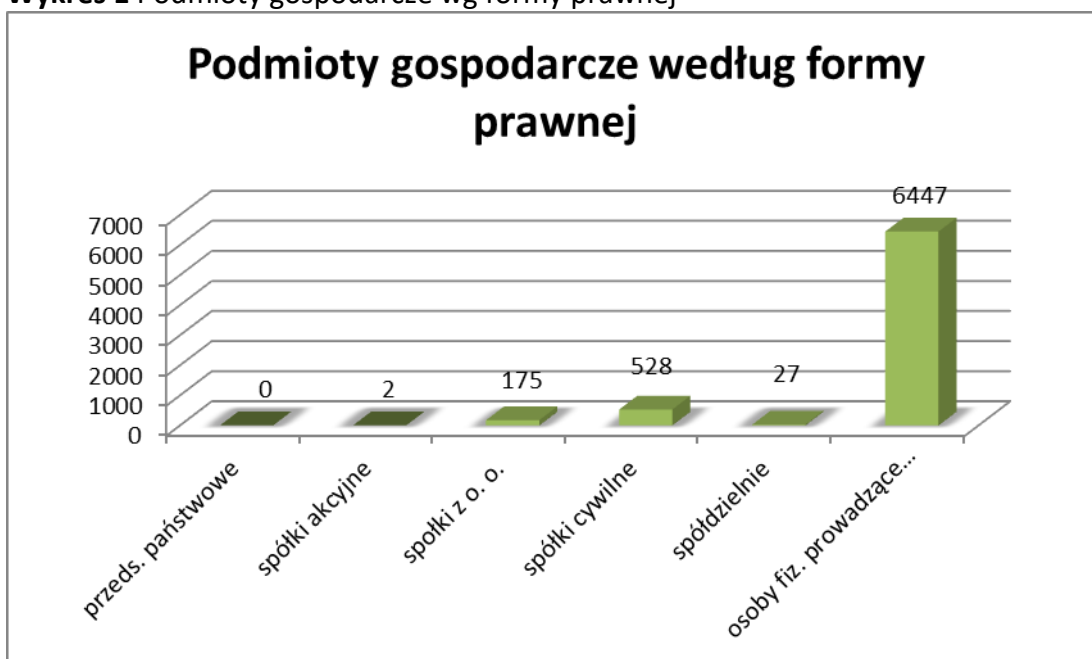
OBSZAR PRIORYTETOWY 1. GOSPODARKA, PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I EDUKACJA DOSTOSOWANA DO POTRZEB RYNKU PRACY	OBSZAR PRIORYTETOWY 2. ŚRODOWISKO NATURALNE, DZIEDZICTWO KULTUROWE, TURYSTYKA	OBSZAR PRIORYTETOWY 3. DOSTĘPNOŚĆ I SPÓJNOŚĆ KOMUNIKACYJNA	OBSZAR PRIORYTETOWY 4. BEZPIECZENSTWO SPOŁECZNE I ZDROWOTNE, PORZĄDEK PUBLICZNY SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE
<p>Cel operacyjny 1.1: Skuteczny system wspierania gospodarki</p> <p>Cel operacyjny 1.2: Promocja zatrudnienia, ograniczenie zjawiska wysokiego poziomu bezrobocia i eliminacja jego negatywnych skutków oraz rozwój przedsiębiorczości mieszkańców</p> <p>Cel operacyjny 1.3: Wysoka jakość edukacji ukierunkowanej na potrzeby zmieniającego się rynku pracy</p> <p>Cel operacyjny 1.4: Współpraca i wspieranie partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych w działaniach na rzecz rozwoju gospodarczego, rynku pracy i modernizacji kształcenia zawodowego</p>	<p>Cel operacyjny 2.1: Ochrona środowiska naturalnego i działania na rzecz rozbudowy infrastruktury przyjaznej środowisku</p> <p>Cel operacyjny 2.2: Ochrona dziedzictwa krajobrazu i przestrzeni kulturowej</p> <p>Cel operacyjny 2.3: Optymalizacja systemu zarządzania przestrzenią, współpracującego ze środowiskiem naturalnym</p> <p>Cel operacyjny 2.4: Wspieranie działań mających na celu podnoszenie społecznej świadomości, wiedzy i wrażliwości w zakresie dziedzictwa kulturowego</p> <p>Cel operacyjny 2.5: Rozbudowa infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i z zakresu dziedzictwa kulturowego</p> <p>Cel operacyjny 2.6: Poszerzanie oferty produktów lokalnych</p> <p>Cel operacyjny 2.7: Profesjonalizacja kadr dla przemysłu czasu wolnego</p> <p>Cel operacyjny 2.8: Współpraca i wspieranie partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych w działaniach na rzecz wykorzystania potencjału turystycznego i kulturowego oraz ochrony środowiska naturalnego</p>	<p>Cel operacyjny 3.1: Modernizacja i rozbudowa infrastruktury drogowej</p> <p>Cel operacyjny 3.2: Sprawny system transportu zbiorowego</p> <p>Cel operacyjny 3.3: Rozwój sieci szerokopasmowej oraz nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej wspierających rozwój przedsiębiorstw, podnoszących poziom życia mieszkańców Powiatu i poprawiających funkcjonowanie instytucji publicznych</p> <p>Cel operacyjny 3.4: Współpraca i wspieranie samorządów gminnych oraz innych partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych w działaniach na rzecz modernizacji sieci dróg, linii kolejowych oraz rozbudowy infrastruktury informatycznej i telekomunikacyjnej</p>	<p>Cel operacyjny 4.1: Podwyższenie poziomu bezpieczeństwa społecznego opartego głównie o środowiskowe formy wsparcia</p> <p>Cel operacyjny 4.2: Poprawa stanu zdrowia mieszkańców, realizacja lokalnej polityki zdrowotnej</p> <p>Cel operacyjny 4.3: Poszerzanie działań służących poprawie bezpieczeństwa publicznego w Powiecie</p> <p>Cel operacyjny 4.4: Rozwój społeczeństwa obywatelskiego</p> <p>Cel operacyjny 4.5: Współpraca z partnerami publicznymi, społecznymi i gospodarczymi w działaniach na rzecz poprawy bezpieczeństwa społecznego, zdrowotnego oraz porządku publicznego</p>

Każdy cel operacyjny składa się z kilku bądź kilkunastu kluczowych działań, które szczegółowo przedstawiają realizację założonych dążeń.

4. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ NA TERENIE POWIATU SUSKIEGO

Na terenie powiatu suskiego działa 7 943 podmiotów gospodarczych. Największą grupę przedsiębiorców stanowią osoby fizyczne, które prowadzą działalność gospodarczą – 6 447. Następną liczną grupę zajmują spółki handlowe i cywilne – odpowiednio 247 i 528. Marginalną część stanowią spółdzielnie -obecnie zarejestrowanych jest 27.

Wykres 1 Podmioty gospodarcze wg formy prawnej

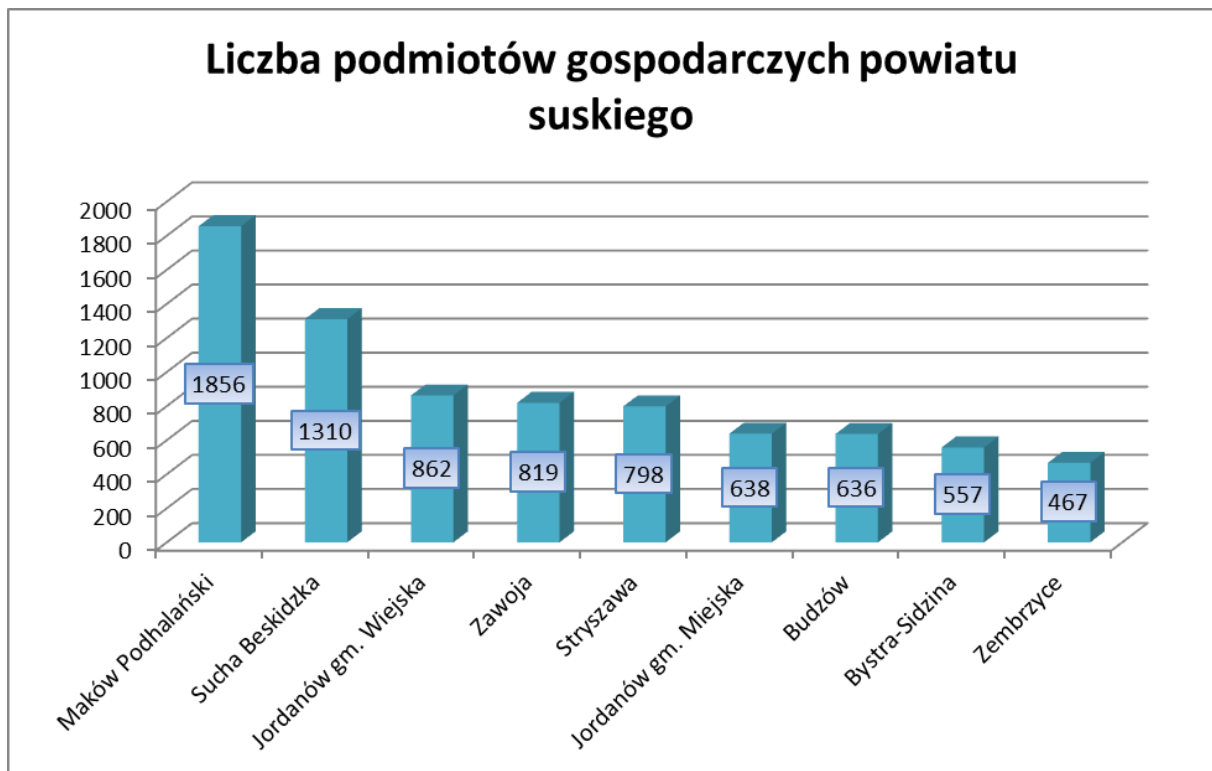

Źródło: Główny Urząd Statystyczny za: www.stat.gov.pl

W ostatnim miesiącu wyrejestrowano 44 podmioty gospodarcze, najwięcej w gminie Zawoja (8) i gminie wiejskiej Jordanów (8). W tym samym okresie zarejestrowało się 47 nowych podmiotów również najwięcej w gminie Zawoja (12) i w gminie wiejskiej Jordanów (10).

Za główne skupiska przedsiębiorców można uznać dwie gminy powiatu suskiego, a mianowicie: Maków Podhalański – 1856 podmiotów, gdzie ponad połowa jest zlokalizowana na obszarze wiejskim (1024 podmioty) oraz Sucha Beskidzka – 1310 podmiotów. Ilość podmiotów z podziałem na gminy przedstawia poniższy wykres:

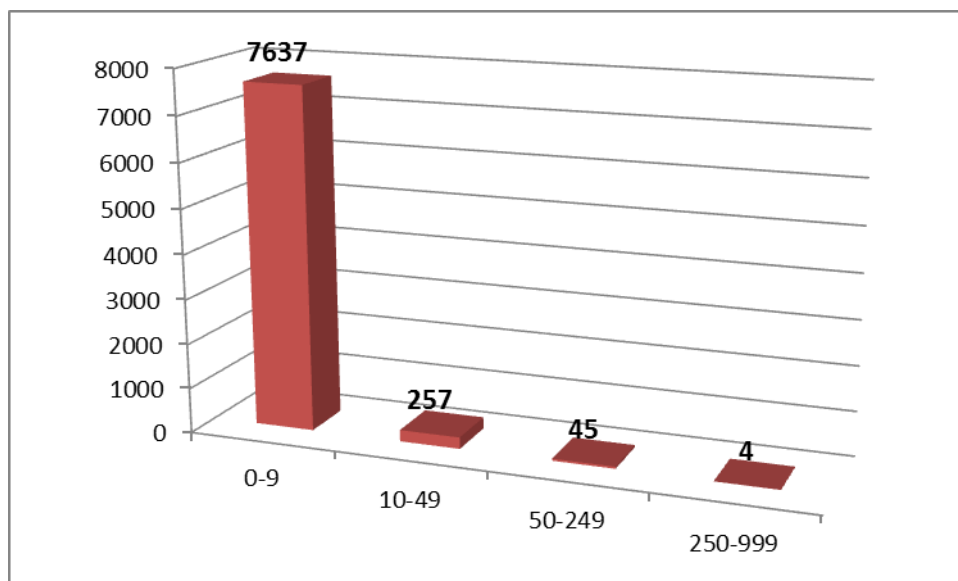
Wykres 2. Liczba podmiotów gospodarczych powiatu suskiego z podziałem na gminy.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny za: www.stat.gov.pl

Analizując podmioty gospodarcze z terenu powiatu suskiego należy skupić się w szczególności na dwóch podziałach, a mianowicie: ze względu na liczbę pracujących w danym przedsiębiorstwie oraz podział wg sekcji PKD. Strukturę podmiotów gospodarczych według przewidywanej liczby pracujących przedstawia poniższy wykres:

Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej według przewidywanej liczby osób pracujących.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny za: www.stat.gov.pl

Na terenie powiatu suskiego najliczniejszą grupą spośród zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej stanowią mikroprzedsiębiorstwa (7637 podmiotów)

zatrudniające do 9 pracowników. Stanowią one 96,15% ogółu istniejących na terenie powiatu przedsiębiorstw. Liczba małych przedsiębiorców zatrudniających od 10 do 49 pracowników wynosi 257 podmiotów, tj. 3,23% z ogółu. Średnich przedsiębiorstw zatrudniających od 50 do 249 pracowników jest w powiecie suskim 49, tj. 0,57% ogółu, a dużych przedsiębiorców zatrudniających od 250 do 999 pracowników działa 4, tj. 0,05%.

Drugim wymienionym powyżej podziałem jest struktura podmiotów z terenu powiatu suskiego wg sekcji PKD, którą przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1. Podział podmiotów gospodarki narodowej wg sekcji PKD.

Sekcja PKD	Liczba podmiotów	Udział %
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1864	23,47
Przetwórstwo przemysłowe	1709	21,52
Budownictwo	1360	17,12
Pozostała działalność usługowa	445	5,60
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	408	5,14
Transport i gospodarka magazynowa	399	5,02
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	378	4,76
Edukacja	299	3,76
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	259	3,26
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	144	1,81

Źródło: Główny Urząd Statystyczny za: www.stat.gov.pl

Pozostałe działalności skupiają łącznie 8,54% ogółu wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w powiecie suskim na dzień 28.02.2017r.

Tabela 2. Podział podmiotów gospodarki narodowej wg sekcji PKD z podziałem na gminy.

Sekcja PKD	Gminy								
	Maków Podhalański	Sucha Beskidzka	Jordanów gm. miejska	Jordanów gm. wiejska	Stryszawa	Zawoja	Budzów	Bystra-Sidzina	Zembrzyce
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	468	359	176	195	206	148	94	101	117
Przetwórstwo przemysłowe	553	118	79	197	133	173	124	202	130
Budownictwo	235	149	93	210	141	145	241	91	55
Pozostała działalność usługowa	89	94	49	47	48	43	26	25	24
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	72	162	20	21	49	23	19	12	30
Transport i gospodarka magazynowa	93	40	33	48	29	62	25	31	38
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	96	87	49	33	37	23	28	8	17
Edukacja	54	65	31	31	36	31	20	16	15
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	36	58	17	11	30	66	21	14	6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	20	13	10	10	22	43	9	11	6
Ogółem	1856	1310	638	862	798	819	636	557	467

Źródło: Główny Urząd Statystyczny za: www.stat.gov.pl

Jak wynika z powyższej tabeli wiodącymi branżami na terenie gminy Maków Podhalański są Przetwórstwo przemysłowe (29,80%), Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (25,22%) oraz budownictwo (12,66%). Gmina miejska Sucha Beskidzka charakteryzuje się znaczącą przewagą branży handlowej (27,40%). Poza tym widoczny udział mają działalności z zakresu przetwórstwa przemysłowego i opieki zdrowotnej i pomocy społecznej.

W gminie miejskiej Jordanów dominuje handel hurtowy i detaliczny (27,59%). Gmina wiejska Jordanów natomiast charakteryzuje się podobnym udziałem w branżach przetwórstwa przemysłowego, handlu hurtowego i detalicznego oraz budownictwa (22-24%). W gminie Stryszawa przeważa handel hurtowy i detaliczny (25,81%), jak i przetwórstwo i budownictwo. W gminie Zawoja sytuacja wygląda podobnie jak w Stryszawie, z różnicą że przeważa w niej przetwórstwo przemysłowe (21,12%). Warto nadmienić, że w porównaniu do innych gmin Zawoja posiada najwięcej podmiotów z branży rolnictwa, leśnictwa i łowiectwa. Na terenie gminy Bystra-Sidzina również dominuje przetwórstwo przemysłowe (36,27%) Gmina Budzów wyróżnia się na tle innych przewagą działalności z obszaru budownictwa (ok. 37,89%). Pozostałe branże to przetwórstwo przemysłowe oraz handel. W gminie Zembrzyce dominuje przetwórstwo przemysłowe (27,84%) i handel (25,05%).

Podsumowując pozostałe branże, można zauważyć, iż najwięcej podmiotów z zakresu transportu i gospodarki magazynowej zlokalizowanych jest na terenie gminy Maków (ok.23,31% ogółu firm transportowych z powiatu suskiego). Największa liczba podmiotów związana z zakwaterowaniem znajduje się na terenie gminy Zawoja (25,48%) oraz Sucha Beskidzka (22,39%). Warto dodać, że firmy z branży: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna dominują w gminie Sucha Beskidzka i Maków, łącznie stanowiąc ponad 48% ogółu wszystkich działalności z tej branży na terenie powiatu.

Podsumowując najwięcej zarejestrowanych podmiotów stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (81,17%). Handel i naprawy to rodzaj działalności najczęściej występującej na terenie powiatu (23,47%). Kolejny rodzaj działalności to przetwórstwo przemysłowe - 21,52%. Trzecim wyróżniającym się rodzajem działalności jest budownictwo - 17,12%.

5. ANALIZA STATYSTYCZNA BEZROBOTNYCH Z TERENU DZIAŁANIA POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W SUCHEJ BESKIDZKIEJ

Według stanu na 31 grudnia 2017 roku liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Suchej Beskidzkiej wynosiła **1579 osób**, z czego 53,6% stanowiły kobiety.

W porównaniu do stanu na koniec 2016 roku liczba bezrobotnych w tym samym okresie 2017 roku była niższa o 218 osób. Na koniec 2017 roku stopa bezrobocia w powiecie suskim wyniosła 4,8% i była mniejsza od średniej wojewódzkiej o 0,6% (5,4%) oraz niższa o 1,8% od średniej krajowej (6,6%).

Rozkład liczby zarejestrowanych bezrobotnych na terenie powiatu na koniec 2017 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 3. Szacunkowa stopa bezrobocia w poszczególnych gminach w latach 2016 i 2017.

Gmina	Rok 2017	Rok 2016	Różnica +/- w %
	Szacunkowa stopa bezrobocia %	Szacunkowa stopa bezrobocia %	
Budzów	5,7	6,3	-0,6
Bystra - Sidzina	3,7	4,5	-0,8
Jordanów gmina miejska	3,7	5,1	-1,4
Jordanów gmina wiejska	3,5	4,0	-0,5
Maków Podhalański	5,5	6,7	-1,2
Stryżawa	4,2	5,9	-1,7
Sucha Beskidzka	5,1	4,4	0,7
Zawoja	5,6	7,4	-1,8
Zembrzyce	5,8	5,9	-0,1
Powiat	4,8	5,6	-0,8

W analizowanym roku najliczniejszą grupę bezrobotnych według wieku stanowią osoby w wieku 25-34 lat (467osób), stanowią one ponad 29,6% ogółu. Wskaźnik ten jest jednym z najwyższych w województwie małopolskim. Drugą najliczniejszą grupą bezrobotnych są osoby w wieku do 24 lat (308 osób). Tu nastąpił spadek o 2,4%. Obydwie w/w grupy stanowią 48,9% wszystkich bezrobotnych i liczą 875 osób. W 2016 roku była to grupa wynosząca 395 osób.

Struktura bezrobotnych według wykształcenia wskazuje, że ilość bezrobotnych z wykształceniem wyższym zmniejszyła się o 17 osób, ale udział w całej populacji bezrobotnych zwiększył się nieco (z 12,6% w 2016r. do 13,2% w roku 2017). Pozostałe zmiany w poziomie wykształcenia pokazuje poniższa tabela.

Tabela nr 4. Struktura bezrobotnych według wykształcenia w 2017 i 2016 r.

Wykształcenie	Ilość osób bezrobotnych w 2017	Udział % 2017	Ilość osób bezrobotnych w 2016	Udział % 2016	Różnica +/- w %
Wyższe	208	13,2	225	12,6	0,6
Policealne i średnie zawodowe	356	22,6	395	22,0	0,6
Średnie ogólnokształcące	172	10,9	193	10,7	0,2
Zasadnicze zawodowe	468	29,6	565	31,4	-1,8
Gimnazjalne i poniżej	375	23,7	419	23,3	0,4
RAZEM	1579	100,0	1797	100,0	0,0

Z analizy czasu pozostawania bez pracy od ostatniej rejestracji, wynika że w 2017 roku grupa osób zarejestrowanych dłużej niż 12 miesięcy (długotrwale bezrobotnych) zwiększyła się procentowo o 0,8% i wyniosła 21,1% (333osoby).

Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która weszła w życie 27 maja 2014r. wprowadziła obowiązek profilowania pomocy bezrobotnych. W końcu 2017r. w rejestrze PUP znajdowało się 1467 osób z ustalonym profilem pomocy z czego 21 osób (1,3%) w pierwszym profilu pomocy, 838 os. (53%) w drugim profilu pomocy, oraz 608 (38,5%) w trzecim.

III. ANALIZA JAKOŚCIOWA I ILOŚCIOWA OFERT PRACY I WOLNYCH MIEJSC PRACY POD KĄTEM ZAPOTRZEBOWANIA NA KOMPETENCJE

1. ANALIZA STRUKTURY ZAWODOWEJ BEZROBOTNYCH ORAZ OFERT PRACY ZA 2017 ROK W POWIECIE SUSKIM

Do analizy ofert pracy za 2017 rok wykorzystano załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS -01 za 2017 rok zawierający dane dotyczące:

- bezrobotnych w podziale na zawody i specjalności,
- ofert pracy w podziale na zawody i specjalności /zgodne z obowiązującą Klasyfikacją Zawodów i Specjalności/.

Oferta pracy jest tu rozumiana, jako zgłoszenie przez pracodawcę wolnego miejsca zatrudnienia przy założeniu skorzystania z oferowanego przez urząd pracy pośrednictwa w doborze kandydatów na to miejsce pracy.

Na dzień 31.12.2017 rok liczba zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 1579 osób.

Na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Suchoj Beskidzkiej określono najliczniejsze grupy osób bezrobotnych uwzględniając strukturę zawodową, czyli ostatnio wykonywany zawód lub zawód wyuczony. Struktura ta została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 5. Zarejestrowani bezrobotni według zawodów stan na 31. 12. 2017 roku.

Lp.	Nazwa zawodu	Liczba zarejestrowanych osób w roku 2017	W tym kobiet	Liczba zarejestrowanych osób na 31.12.2017 r.	W tym kobiet
1.	Bez zawodu	510	251	322	183
2.	Sprzedawca	333	301	150	137
3.	Kucharz	176	127	82	67
4.	Stolarz	163	4	58	2
5.	Robotnik gospodarczy	100	42	46	16
6.	Technik ekonomista	94	85	40	34
7.	Pomocniczy robotnik budowlany	86	0	23	0
8.	Mechanik pojazdów samochodowych	81	0	32	0
9.	Krawiec	75	74	34	34
10.	Murarz	74	0	38	0
11.	Ślusarz	61	3	27	2
12.	Kelner	56	43	26	24
13.	Technik mechanik	55	0	16	0
14.	Technik budownictwa	46	8	16	2

15.	Monter elektronik- układy elektroniczne automatyki przemysłowej	44	22	13	8
16.	Mechanik samochodów osobowych	44	0	17	0
17.	Cukiernik	43	36	18	15
18.	Technik hotelarstwa	43	36	19	14
19.	Fryzjer	41	39	14	14
20.	Stolarz meblowy	38	1	15	1
21.	Magazynier	38	7	18	5
22.	Technik prac biurowych	34	29	15	12
23.	Piekarz	32	2	6	1
24.	Tokarz w metalu	31	2	19	2
25.	Szwaczka ręczna	28	28	13	13
26.	Górnik eksploatacji podziemnej	27	0	13	0
27.	Technik administracji	27	24	6	5
28.	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	25	20	13	10
29.	Technik informatyk	21	1	9	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Suchej Beskidzkiej.

Jak wynika z przedstawionych danych, najliczniejszą grupą spośród rejestrujących się w roku 2017 i pozostających w rejestrze stanowiły osoby bez zawodu. Kolejno były to osoby w zawodzie: sprzedawca, kucharz, stolarz, robotnik gospodarczy, technik ekonomista, pomocniczy robotnik budowlany. Mimo, iż w tych zawodach występowały w ciągu roku oferty pracy, na koniec grudnia również te grupy zawodowe stanowiły znaczną część wśród osób poszukujących pracy.

W roku 2017 PUP w Suchej Beskidzkiej dysponował 2 804 ofertami pracy zgłaszanymi przez pracodawców oraz pozyskanymi przez doradców klienta podczas kontaktów z pracodawcami, w tym ofert subsydiowanych 887 Zestawienie najliczniejszych ofert według zawodów zostało przedstawione w tabeli nr 4.

Tabela 6. Oferty pracy według najczęściej występujących zawodów w 2017 r.:

Lp.	Nazwa zawodu	Liczba zgłoszonych ofert pracy w roku 2017	Liczba ofert subsydiowanych	Liczba zarejestrowanych osób w 2017 roku	W tym kobiet
1.	Sprzedawca	309	131	333	301
2.	Technik prac biurowych	177	121	34	29
3.	Stolarz	137	52	163	4
4.	Robotnik gospodarczy	133	124	100	42
5.	Sortowacz materiałów drzewnych	116	1	0	0
6.	Pomocniczy robotnik budowlany	96	12	86	0
7.	Tartacznik	94	2	2	0
8.	Pozostali robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	74	6	5	0
9.	Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowane	74	0	51	19
10.	Magazynier	62	22	38	7
11.	Kierowca samochodu ciężarowego	53	4	10	0
13.	Pomoc kuchenna	51	15	13	12
14.	Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	47	2	4	2
15.	Krawiec	43	11	75	74
16.	Tynkarz	40	3	4	0
17.	Kucharz	37	7	176	127
18.	Kelner	32	8	56	43
19.	Fryzjer	32	11	41	39
20.	Sprzątaczką biurowa	29	13	17	17
21.	Murarz	28	0	74	0
22.	Stolarz meblowy	27	4	38	1
23.	Kierowca samochodu dostawczego	27	6	15	0
24.	Kierowca samochodu osobowego	22	2	8	0
25.	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	22	16	1	0
26.	Kierowca ciągnika siodłowego	21	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Suchej Beskidzkiej.

Oferty pracy uzyskane w ciągu roku 2017 przez Powiatowy Urząd Pracy zawierały również staże, co spowodowało niecelowe zawyżenie niektórych zawodów, np. technik prac

biurowych, robotnik gospodarczy czy sprzedawca. Ponadto z zaprezentowanych danych widać wyraźnie, że w większości przypadków występowała nadwyżka ofert pracy w stosunku do osób zarejestrowanych, posiadających poszukiwany zawód. Nie oznacza to jednak, że oferty te nie zostały zrealizowane. Na większość zgłoszonych miejsc pracy zostały zatrudnione osoby o zbliżonych kwalifikacjach. Ponadto część pracodawców wyrażała chęć przyuczenia pracownika do wymaganych obowiązków. Natomiast w kilku zawodach m.in.: krawiec, kucharz, kelner, stolarz meblowy, fryzjer i murarz odnotowano nadwyżkę osób bezrobotnych w stosunku do wolnych miejsc pracy.

Najtrudniejsze do realizacji są oferty wymagające konkretnych uprawnień jak np. kierowcy zawodowi kat. C+E, czy kat. D oraz operatorzy sprzętów budowlanych. Stąd też PUP Sucha Beskidzka starał się wyjść naprzeciw potencjalnym pracodawcom, organizując kursy dla osób bezrobotnych w tym zakresie.

Poniższa tabela zawiera zapotrzebowanie na najczęściej wymieniane kwalifikacje i umiejętności w związku ze zgłoszonymi ofertami pracy do PUP w Suchoj Beskidzkiej w roku 2017.

Tabela 7 . Zapotrzebowanie na kwalifikacje i umiejętności zgłaszane w ofertach pracy.

Lp.	Nazwa zawodu	Wymagania
1.	Sprzedawca	Wykształcenie średnie zawodowe lub zasadnicze zawodowe, znajomość obsługi komputera i kasy fiskalnej, badania sanitarno-epidemiologiczne, doświadczenie zawodowe
2.	Technik prac biurowych	Wykształcenie średnie zawodowe, wyższe, znajomość obsługi komputera, znajomość języków obcych
3.	Stolarz	Wykształcenie zasadnicze zawodowe, wymagane doświadczenie zawodowe lub staż, umiejętność obsługi maszyn stolarskich
3.	Robotnik gospodarczy	Wykształcenie zasadnicze zawodowe, doświadczenie zawodowe
4.	Robotnik budowlany	Wykształcenie zasadnicze zawodowe, badania wysokościowe, doświadczenie zawodowe, umiejętność obsługi wielu maszyn i sprzętu budowlanego
5.	Tynkarz	Wykształcenie zasadnicze zawodowe, wymagany staż lub doświadczenie
6.	Pozostali robotnicy przygotowujący drewno	Wykształcenie zasadnicze zawodowe, znajomość ustawiania maszyn
7.	Monter-elektronik	Wykształcenie zasadnicze zawodowe elektryczne, prawo jazdy kat. B, umiejętność czytania schematów elektronicznych
8.	Magazynier	Wykształcenie zasadnicze zawodowe, średnie zawodowe, wyższe, uprawnienia na wózki jezdniowe, prawo jazdy kat. B, znajomość obsługi komputera i programów magazynowych
9.	Kierowca samochodu ciężarowego	Wykształcenie średnie zawodowe lub zasadnicze zawodowe, znajomość języków obcych, doświadczenie zawodowe w transporcie międzynarodowym, prawo jazdy kat. C, C+E, uprawnienia na przewóz rzeczy (świadectwo kwalifikacji),
7.	Pomoc kuchenna	Wykształcenie zasadnicze zawodowe, aktualna książeczka do celów sanitarno-epidemiologicznych, doświadczenie zawodowe
8.	Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	Wykształcenie podstawowe lub zasadnicze zawodowe, umiejętność obsługi maszyn stolarskich
9.	Recepcjonista	Wykształcenie wyższe, znajomość języków obcych, znajomość obsługi komputera, doświadczenie zawodowe
10.	Kierowca ciągnika siodłowego	Wykształcenie gimnazjalne, prawo jazdy kat. C, C+E, uprawnienia na przewóz rzeczy (świadectwo kwalifikacji), wymagany staż

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Suchoj Beskidzkiej.

Najczęstszym kryterium doboru pracownika jak wynika z analizy PUP w Suchoj Beskidzkiej jest wykształcenie kierunkowe – wyższe, średnie zawodowe lub zasadnicze oraz staż pracy lub doświadczenie w poszukiwanym zawodzie. Dodatkowym wymogiem

stawianym przed poszukującymi pracy są umiejętności i uprawnienia. Do najczęściej spotykanych można zaliczyć uprawnienia na wózki jezdniowe, kurs na przewóz rzeczy, prawo jazdy kat. C, C+E, kurs obsługi komputera i kasy fiskalnej, badania sanitarno-epidemiologiczne.

Coraz większy jednak nacisk pracodawcy kładą na możliwość przekwalifikowania się pracownika, chęć przyuczenia do danego stanowiska oraz jego dyspozycyjność, wielozawodowość (murarz, tynkarz, zbrojarz), umiejętność zarządzania wiedzą, kreatywność czy znajomość programów informatycznych oraz języków obcych, w szczególności znajomość języka angielskiego lub niemieckiego.

IV. ANALIZA JAKOŚCIOWA I ILOŚCIOWA ZAPOTRZEBOWANIA NA KWALIFIKACJE I UMIEJĘTNOŚCI ZAWODOWE

1. ANALIZA INDYWIDUALNYCH POTRZEB SZKOLENIOWYCH

1.1 Wyniki badań potrzeb szkoleniowych osób uprawnionych

Badaniem ankietowym potrzeb szkoleniowych objętych zostało 37 osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Suchej Beskidzkiej.

Celem badania było uzyskanie informacji niezbędnych do zaplanowania kierunków szkoleń na 2018 rok, dlatego też badani ankietowani odpowiedzieli na 5 pytań.

Badanie odbywało się w październiku i listopadzie 2017r. Przeprowadzili je pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Suchej Beskidzkiej tj. doradcy klienta, doradcy zawodowi, a także pracownicy rejestracji Powiatowego Urzędu Pracy w Suchej Beskidzkiej. Strukturę badanej grupy pod względem: płci, wieku, miejsca zamieszkania, wykształcenia i czasu pozostawiania bez pracy przedstawia poniższa tabela:

Tabela 8 . Charakterystyka badanej grupy

WIEK	18-24	25-34	35-44	45- wyżej	Razem K	Razem M
Kobiety	8	5	5	3	21	
Mężczyźni	9	3	2	2		16
Ogółem (K+M)	17	8	7	5		37
WYKSZTAŁCENIE						
Kobiety						
Gimnazjalne i poniżej	0	1	1	1	3	
Zasadnicze zawodowe	3	1	2	1	7	
Średnie ogólnokształcące	2	0	2	1	5	
Policealne i średnie zawodowe	2	0	0	0	2	
Wyższe	1	3	0	0	4	
Mężczyźni						
Gimnazjalne i poniżej	0	0	0	1		1
Zasadnicze zawodowe	3	1	1	0		5
Średnie ogólnokształcące	3	0	1	0		4
Policealne i średnie zawodowe	2	0	0	1		3
Wyższe	1	2	0	0		3
Ogółem (K+M)	17	8	7	5		37
CZAS POZOSTAWANIA W EWIDENCJI BEZROBOTNYCH						
Kobiety						
do 6 m-cy	7	2	1	0	10	
od 6-12 m-cy	1	2	1	1	5	
powyżej 12 m-cy	0	0	2	1	3	
powyżej 24 m-cy	0	1	1	1	3	
Mężczyźni						
do 6 m-cy	8	1	2	0		11
od 6-12 m-cy	1	0	1	1		3
powyżej 12 m-cy	0	1	0	0		1
powyżej 24 m-cy	0	0	0	1		1
Ogółem (K+M)	10	7	8	5		37
MIEJSCE ZAMIESZKANIA						
Kobiety						
Wieś	7	3	4	3	17	
Miasto	1	2	1	0	4	
Mężczyźni						
Wieś	8	3	2	1		14
Miasto	1	0	0	1		2
Ogółem (K+M)	10	8	7	5		37

Wśród ankietowanych dominowały osoby zamieszkałe tereny wiejskie – 84%. Pod względem wykształcenia największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (12 osób), kolejno ze średnim ogólnokształcącym (9 osób), z wyższym (7 osób), z policealnym, średnim zawodowym (5 osób), z gimnazjalnym i poniżej (4 osoby).

Wskaźnik czasu pozostawania bez pracy zdominowany został przez osoby zarejestrowane w Urzędzie Pracy nie dłużej niż 6 miesięcy, przedział ten wskazało bowiem prawie 57% badanych.

Poniższa tabela przedstawia natomiast liczbowy rozkład odpowiedzi uzyskanych na poszczególne pytania w przeprowadzonej ankiecie.

Tabela 9. Rozkład odpowiedzi z przeprowadzonej ankiety.

L.p.	PYTANIA	LICZBA ODPOWIEDZI
1.	Czy korzystał/a Pan/i ze szkoleń organizowanych przez Urząd Pracy w Suchoj Beskidzkiej?	
	TAK	5
	NIE	32
	RAZEM	37
2.	Jak ocenia Pan/i przydatność szkolenia organizowanego przez UP, w którym brała Pan/i udział dla poprawy swojej sytuacji zawodowej i życiowej?	
	Pozytywnie	5
	Negatywnie	0
	Trudno powiedzieć	0
	RAZEM	5
3.	Jaką formą/ami usług oferowanych przez PUP jest Pan/i zainteresowany/a w 2018r.?	
	Pośrednictwo pracy	22
	Poradnictwo zawodowe	5
	Staż	9
	Szkolenia	31
	Roboty publiczne	2
	Jednorazowe środki na otwarcie działalności gosp.	5
	Prace interwencyjne	1
	Szkolenia w zakresie umiejętności poszukiwania pracy	6
	Inne	1
	RAZEM	82
4.	Proszę wybrać szkolenie, którym jest Pan/i zainteresowany/a	
	Obsługa wózków jezdniowych	7
	Spawanie	3
	Operator koparko-ładowarki	6
	Obsługa stacji paliw płynnych i gazowych LPG	0
	Technolog robót wykończeniowych	2
	Prawo jazdy kat. C, kat. E, kat. D	7
	Gospodarka magazynowa z fakturowaniem i obsługą kas fiskalnych	1
	Sprzedawca z obsługą komputera i kas fiskalnych	4
	Przedstawiciel handlowy	1
	Specjalista ds. kadr i płac	1
	Pracownik administracyjno-biurowy	5
	Księgowość od podstaw	2
	Samodzielna księgowa	1
	Kosmetyka i stylizacja paznokci	5
	Kurs florystyczny	3
	Opiekun osób starszych i niepełnosprawnych	0
	Język angielski od podstaw	0
	Język angielski dla średniozaawansowanych	1
	Grafika komputerowa	6
	Podstawy obsługi komputera	1
	Kwalifikacja wstępna kat. C lub D	3
	Kurs fryzjerski	1
	Kelner- barman	0
	Kucharz małej gastronomii	1
	Inne (krawiecki, program Excel, stolarz, SEP, pilarz)	1 – sprzętaczką
	RAZEM	61

5.	Czy po ukończeniu wskazanego szkolenia widzi Pan/i szanse na podjęcie zatrudnienia?	
	TAK	29
	NIE	1
	RAZEM	30

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Suchej Beskidzkiej

Jak wynika z danych, przedstawionych w powyższej tabeli:

- osoby, wśród których przeprowadzono ankietę, w większości nigdy w przeszłości nie korzystały ze szkoleń, organizowanych przez urząd pracy (prawie 87%) - wobec tego nie mogły się one odnieść do pytania, mającego na celu, zbadanie opinii bezrobotnych na temat przydatności takiej formy pomocy.

- zaledwie 5 osób skorzystało wcześniej z możliwości udziału w szkoleniach organizowanych przez Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej. 5 z nich oceniło pozytywnie przydatność tychże szkoleń dla poprawy swojej sytuacji zawodowej i życiowej.

W badaniu tym pracownicy suskiego urzędu pracy, zapytali ankietowanych o to, jakimi formami usług oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej, będą zainteresowani w nadchodzącym 2018 roku. Szkolenia cieszyły się największą popularnością, możliwością rozszerzenia swoich kwalifikacji zainteresowanych było 31 ankietowanych. Kolejno pośrednictwo pracy zaznaczyły 22 osoby bezrobotne, staże 9 osób, szkolenie w zakresie umiejętności poszukiwania pracy 6 osób, możliwość skorzystania z pomocy doradcy zawodowego 5 osób oraz ubieganie się o przyznanie jednorazowych środków na uruchomienie działalności gospodarczej 5 osób, prace interwencyjne zaznaczyła 1 osoba.

Według uzyskanych odpowiedzi zainteresowanie poszczególnymi kierunkami szkoleń, przedstawia się następująco:

Wykres 4. Zainteresowanie poszczególnymi kierunkami szkoleń:

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Suchej Beskidzkiej

Z powyższych zestawień wynika, że szkolenia którymi najbardziej zainteresowani byłiby anketowani to są:

- operator koparko-ładowarki
- obsługa wózków jezdniowych,
- prawo jazdy kat. C,E,D
- grafika komputerowa.

Prawie 96% spośród anketowanych, którzy odpowiedzieli na ostatnie pytanie dotyczące zasadności podjęcia szkolenia uważa, że istnieje szansa na zatrudnienie po ukończeniu wskazanego przez siebie kursu.

Tabela 10. Wykaz potrzeb szkoleniowych osób uprawnionych z uwzględnieniem kodu zawodu

L.P.	Nazwa zawodu/szkolenia	Ilość osób	Kod zawodu	Sporządzono na podstawie
1.	Obsługa wózków jezdniowych	7	834401	wyników badań potrzeb szkoleniowych osób uprawnionych, ankiety w załączeniu.
2.	Prawo jazdy kat. C, kat. E, kat .D	7	833203	
3.	Operator koparko-ładowarki	6	834206	
4.	Grafika komputerowa	6	216601	
5.	Pracownik administracyjno-biurowy	5	3343	
6.	Kosmetyka i stylizacja paznokci	5	514202	
7.	Sprzedawca z obsługą komputera i kas	4	522301	
8.	Kwalifikacja wstępna kat. C lub D	3	833203	
9	Kurs florystyczny	3	343203	
10.	Spawanie	3	7212	
11..	Technolog robót wykończeniowych	2	712905	
12.	Księgowość od podstaw	2	331301	
13.	Samodzielna księgowa	1	241103	
14.	Specjalista ds. kadr i płac	1	242307	
15.	Przedstawiciel handlowy	1	332203	
16.	Język angielski dla średniozaawansowanych	1	Kwalifikacje	
17.	Gospodarka magazynowa z fakturowaniem i	1	432103	
18.	Kucharz małej gastronomii	1	512002	
19.	Kurs fryzjerski	1	514101	
20.	Sprzątaczką	1	9111	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP w Suchej Beskidzkiej

1.2. ZGŁOSZENIA PRACOWNIKÓW POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W SUCHEJ BESKIDZKIEJ ORAZ JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH POMOCY SPOŁECZNEJ DOTYCZĄCE POTRZEB SZKOLENIOWYCH.

Poproszono Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Suskiego o pomoc w opracowaniu Analizy Potrzeb Szkoleniowych celem uzyskania pełnego obrazu sytuacji w powiecie. Zarówno Gminne jak i Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej posiadają znaczącą wiedzę na temat problemów oraz sytuacji mieszkańców gmin powiatu.

Potrzeby szkoleniowe zgłoszono w następującym zakresie:

- 1/ obsługa kasy fiskalnej,
- 2/ kurs ogólnobudowlany, murarz, technolog robót wykończeniowych, malarz-tapeciarz
- 3/ operator koparko-ładowarki, walca
- 4/ kierowca wózków jezdniowych
- 5/ magazynier
- 6/ opiekun medyczny osób starszych, chorych i niepełnosprawnych
- 7/ prawo jazdy kat. D, C, B
- 8/ kurs ochrony osób i mienia
- 9/ spawacz TIG
- 10/ kurs kosmetyczki
- 11/ palacz kotłów CO
- 12/ stolarz
- 13/ portier
- 14/ kurs pomocy administracyjnej
- 15/ monter instalacji sanitarnych i wodnokanalizacyjnych
- 16/ kurs fryzjerski
- 17/ kurs florystyczny
- 18/ kurs komputerowy

Pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Suchej Beskidzkiej, tj.: doradcy zawodowi oraz doradcy klienta, wskazali natomiast na następujące szkolenia, jako najkonieczniejsze do zorganizowania w 2018r.:

- kierowca samochodów dostawczych, ciężarowych C, E, D, HDR, HDS
- kurs na przewóz rzeczy lub osób,
- operator sprzętu ciężkiego,
- kurs pracownika ochrony osób i mienia
- kurs ustawiacza maszyn stolarskich lub trakowych
- kurs operatora obrabiarek sterowanych numerycznie /CNC/
- kurs sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej i komputera
- kurs stylizacji paznokci

V. ANALIZA EFEKTYWNOŚCI I SKUTECZNOŚCI ZAKOŃCZONYCH SZKOLEŃ

W okresie od 01.01.2017r. do 31.12.2017r. Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej zorganizował szkolenia dla 63 **osób**. Szkolenia były finansowane ze środków Funduszu Pracy (Algorytm- 23 osoby) oraz współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego (projekty unijne – 40 osób). Szkolenia z wynikiem pozytywnym w 2017r. ukończyły 63 osoby. Skuteczność i efektywność szkoleń przedstawia się następująco:

Tabela 11. Wskaźniki efektywności zatrudnieniowej poszczególnych szkoleń.

Nazwa szkolenia	Liczba osób, które ukończyły szkolenie	Liczba osób zatrudnionych po szkoleniu	Wskaźnik efektywności
1	2	3	4
SZKOLENIA GRUPOWE (realizowane z inicjatywy urzędu pracy)			
Operator koparko-ładowarki wszystkie typy kl. III oraz koparki jednonaczyniowe do 0,8 m ³ kl. III.	7	6	86%
Kwalifikacja wstępna przyspieszona dla kierowców wykonujących transport drogowy w bloku programowym kat. C,C1,C+E,C1+E	4	4	100%
Operator koparko-ładowarki wszystkie typy kl. III	6	2	33%
Razem szkolenia grupowe	17	12	70%
Kwalifikacja wstępna dla kierowców wykonujących transport drogowy w bloku programowym kat. C,C1,C+E,C1+E	9	6	67%
Kwalifikacja wstępna przyspieszona dla kierowców wykonujących transport drogowy w bloku programowym kat. C,C1,C+E,C1+E	7	5	71%
Kwalifikacja wstępna przyspieszona dla kierowców wykonujących transport drogowy w bloku programowym kat. D,D1,D+E,D1+E	1	1	100%
Szkolenie okresowe dla kierowców wykonujących transport drogowy w bloku programowym kat. C,C1,C+E,C1+E	1	1	100%
Szkolenie dla osób ubiegających się o prawo jazdy kat. C+E	4	3	75%
Szkolenie dla osób ubiegających się o prawo jazdy kat.D z B	1	1	100%

Operator koparko-ładowarki wszystkie typy kl. III oraz koparki jednonaczyniowe do 20 ton kl. III.	1	0	0%
Operator ładowarki jednonaczyniowej do 2,5 m ³ kl. III	1	1	100%
Operator koparko-ładowarki wszystkie typy kl. III	2	0	0%
Operator żurawi przenośnych II Ż	1	1	100%
Kurs spawania blach i rur spoinami pachwinowymi metodą TIG (141) oraz spawania blach i rur spoinami pachwinowymi metodą MIG (131)	1	1	100%
Kierowca wózków jezdniowych z napędem silnikowym. Bezpieczna obsługa-wymiana butli gazowych w wózkach wyposażonych w te urządzenia	4	2	50%
Kadry i płace	1	1	100%
Kurs podstawowy w zakresie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych wszystkich klas, oraz kurs specjalistyczny w zakresie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych w cysternach	1	1	100%
Licencja maszynisty	5	5	100%
Kurs szefa kuchni	1	1	100%
MS 20467 Designing Business Intelligence Solutions with Microsoft SQL Server 2014	1	1	100%
Step by step PREMIUM	1	1	100%
Opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym	1	1	100%
Kurs masażu klasycznego	1	1	100%
Kurs z zakresu podstawowego makijażu permanentnego	1	1	100%
Razem szkolenia wskazane	46	35	76%
OGÓŁEM:	63	47	74,6%

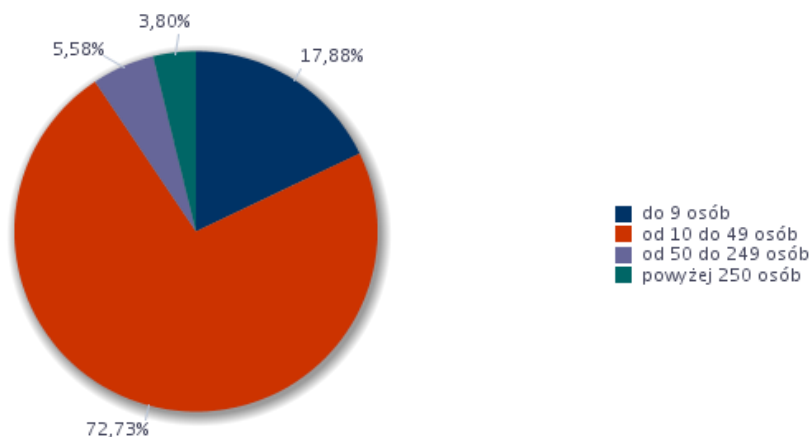
Powyższe zestawienia obrazują szkolenia wskazane zorganizowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Pracy; łączna liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach wskazanych wynosi – **46 osób**, ukończyło szkolenie – **46 osób**- podjęło pracę po szkoleniu (do 3 m-cy od daty zakończenia szkolenia) – **35 osób**, natomiast **11 osób** zrezygnowało z usług Urzędu Pracy z innych przyczyn.

Natomiast **szkolenia grupowe** zorganizowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego rozpoczęło i ukończyło 17 osób, podjęło pracę po szkoleniu – **12 osób**, natomiast **2 osoby** zrezygnowały z usług Urzędu Pracy z innych przyczyn.

VI. BADANIE KWESTIONARIUSZOWE PRZEDSIĘBIORCÓW *

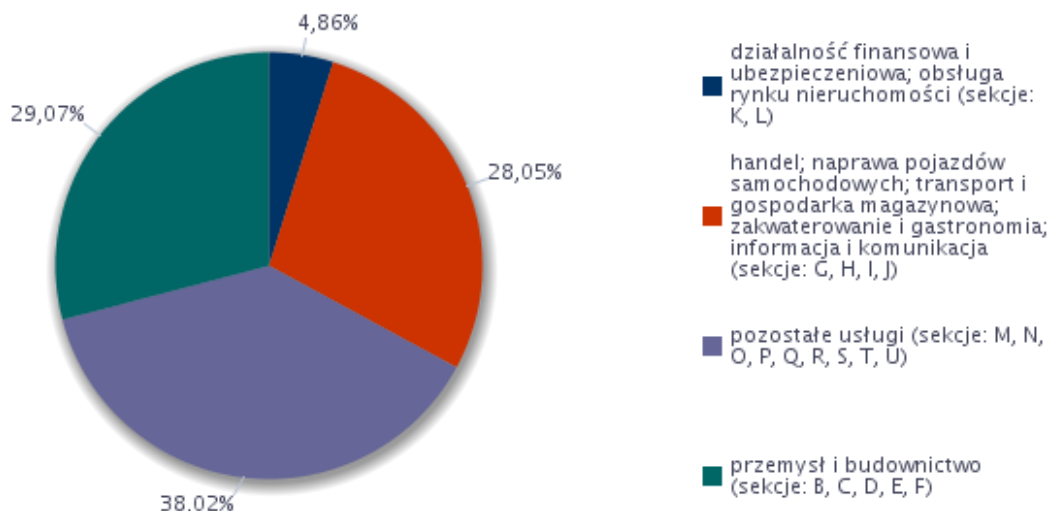
Zgodnie z nową metodologią prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, powiatowe urzędy pracy poczynawszy od miesiąca września przeprowadziły badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw. Badania te odbyły się na wytypowanych przez GUS podmiotach z terenu działania poszczególnych PUP, zatrudniających co najmniej jednego pracownika. Badanie dotyczyło sytuacji na rynku pracy w bieżącym roku, a także planowanych zmian w wielkości oraz strukturze zatrudnienia w roku kolejnym. W badaniu uwzględniono pytania odnoszące się do umiejętności i uprawnień, celem których było wyodrębnienie pożądanych cech kandydata w danym zawodzie, a w konsekwencji modyfikację systemu szkolenia bezrobotnych. Osiągnięciu tego celu miał służyć także zestaw pytań dotyczących identyfikacji problemów ze znalezieniem nowych pracowników (analiza od strony zawodów oraz umiejętności i uprawnień). W tej części raportu rocznego występuje pojęcie wskaźnik zatrudnienia netto. Wskaźniki zatrudnienia netto budowane są w oparciu o warianty odpowiedzi znajdujące się w pytaniach odnoszących się do bieżącej sytuacji przedsiębiorstw na rynku pracy. Wskaźnik zatrudnienia netto, z punktu widzenia badania przedsiębiorstw, jest obliczany jako różnica frakcji odpowiedzi pozytywnych i negatywnych. Dodatnia wartość wskaźnika oznacza, że większy odsetek firm biorących udział w badaniu zadeklarował wzrost zatrudnienia niż wyniosła frakcja przedsiębiorstw, która zadeklarowała redukcję zatrudnienia w omawianej grupie zawodów. Wartości ujemne oznaczają pogorszenie sytuacji w przedsiębiorstwie. Wartość miernika równa 0 oznacza, że odsetek firm deklarujących poprawę sytuacji jest równy odsetkowi firm sygnalizujących jej pogorszenie. Wartość ta możliwa jest również do uzyskania w sytuacji, w której wszystkie firmy deklarują brak zmian w obszarze zatrudnienia. Wskaźnik prognozy zatrudnienia netto jest syntetycznym wskaźnikiem wyliczonym na podstawie danych uzyskanych z badania kwestionariuszowego (pytania odnośnie przewidywanych zmian struktury kadrowej firm) wyznaczany jako różnica udziału przedsiębiorstw deklarujących wzrost zatrudnienia w danej grupie zawodów na najbliższy rok, a odsetkiem przedsiębiorstw przewidujących spadek zatrudnienia w tym czasie.

Wykres 5. Struktura badanych przedsiębiorstw pod względem liczby zatrudnionych pracowników

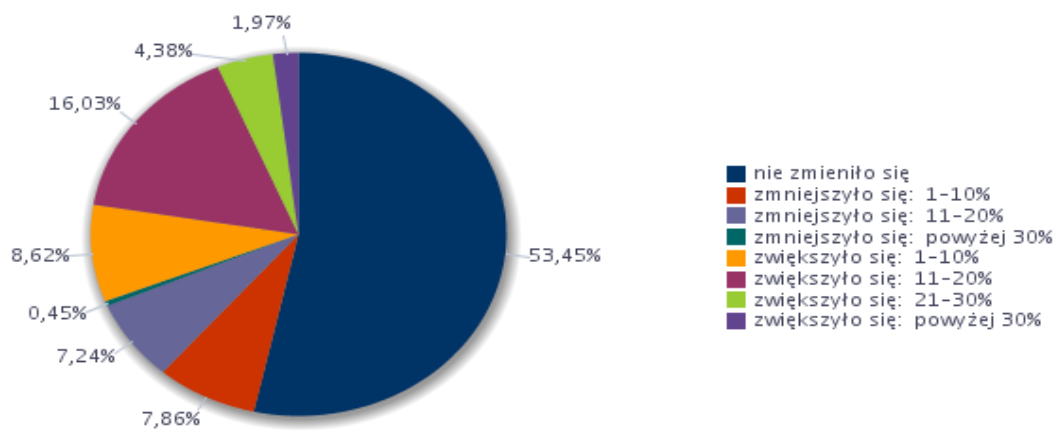
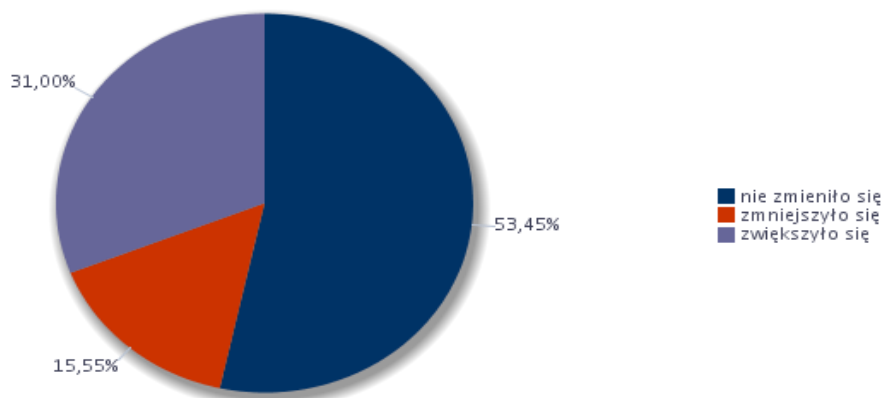

*podano za opracowaniem pn.: „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie suskim w 2017 roku” Sucha B., kwiecień 2018r.

Wykres 6. Struktura badanych przedsiębiorstw według rodzaju działalności

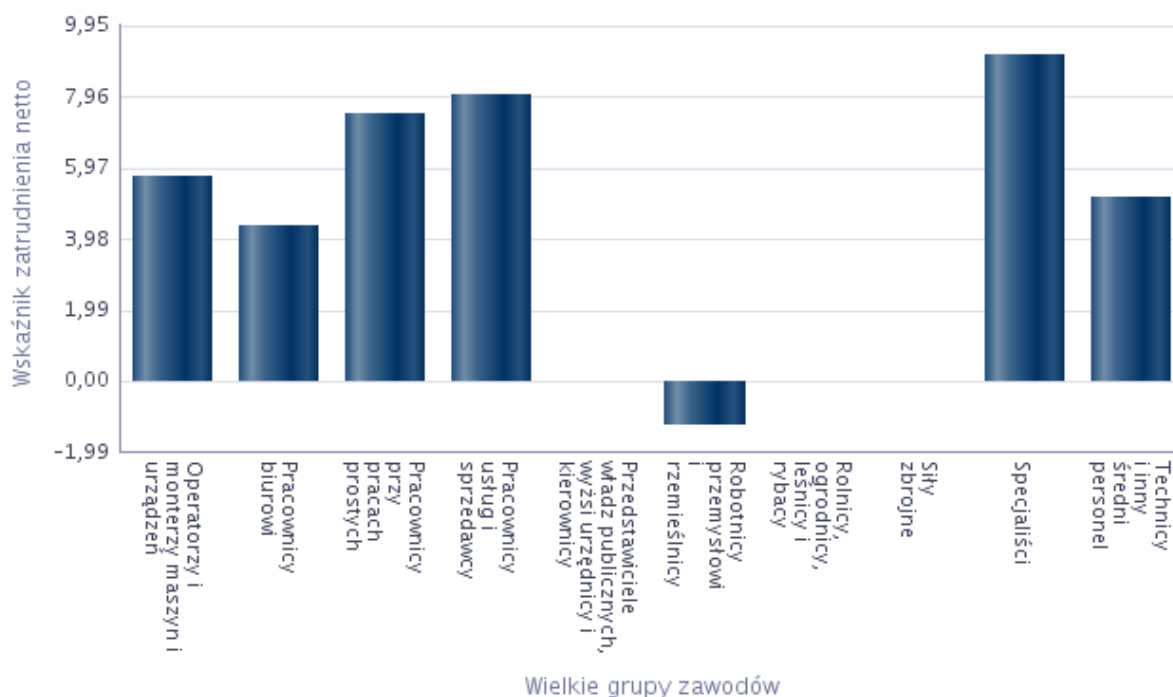
Wykres 7. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2017 roku

Wykres 8. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2017 roku

WZ = 15,45

Wielkie grupy zawodów	Wskaźnik zatrudnienia netto
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	5,75
Pracownicy biurowi	4,36
Pracownicy przy pracach prostych	7,46
Pracownicy usług i sprzedawcy	7,99
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,00
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	-1,21
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,00
Siły zbrojne	0,00
Specjaliści	9,13
Technicy i inny średni personel	5,14

W przeprowadzonym badaniu przedsiębiorstw ich właściciele wskazywali zawody, w jakich zatrudnili pracowników w roku bieżącym, a także umiejętności niezbędne do ich wykonywania.

W zawodach:

- technik prac biurowych, nauczyciel (języka obcego, wychowania fizycznego, przedmiotów zawodowych, religii, matematyki, fizyki i astronomii, informatyki, historii, oligofrenopedagog, pozostali nauczyciele szkół podstawowych), sprzedawca, inżynier elektronik, fryzjer, kelner, recepcjonista ważnymi umiejętnościami były: wyuczony zawód; doświadczenie zawodowe; wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków; współpraca w zespole; komunikatywność; planowanie i organizacja pracy własnej; sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna; przedsiębiorczość,

inicjatywność, kreatywność; czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim (dla kelnera i recepcjonisty jeszcze dodatkowo znajomość języków obcych).

- Dla piekarza, pilarza, robotnika leśnego, operatora urządzeń technicznych stosowanych w leśnictwie, robotnika przygotowującego drewno i pokrewnych, kierowcy samochodu ciężarowego, mechanika pojazdów samochodowych i robotnika obróbki kamienia ważne były: doświadczenie zawodowe; wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków; współpraca w zespole; planowanie i organizacja pracy własnej; sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna; obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych.
- W zawodzie monter podzespołów i zespołów elektronicznych i opiekuna osoby starszej bardzo ważne okazały się: wyuczony zawód; doświadczenie zawodowe; wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków; współpraca w zespole; komunikatywność; zarządzanie ludźmi; planowanie i organizacja pracy własnej; sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna; przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność; wywieranie wpływu.
- Dla technika prac biurowych, opiekuna w domu pomocy społecznej i kucharza wymaganymi umiejętnościami były: zawód wyuczony; doświadczenie zawodowe; współpraca w zespole; komunikatywność; planowanie i organizacja pracy własnej; sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna; obsługa komputera i wykorzystanie internetu; przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność oraz dodatkowe uprawnienia.
- Dla magazyniera, mechanika pojazdów samochodowych i robotnika budowlanego potrzebne były: zawód wyuczony; doświadczenie zawodowe; wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków; współpraca w zespole.

Badając przygotowanie do pracy pracowników przyjętych w tym roku, pracodawcy we wszystkich zawodach określili ich jako dobrze i raczej dobrze przygotowanych do pracy.

Wykres 9. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2017 roku

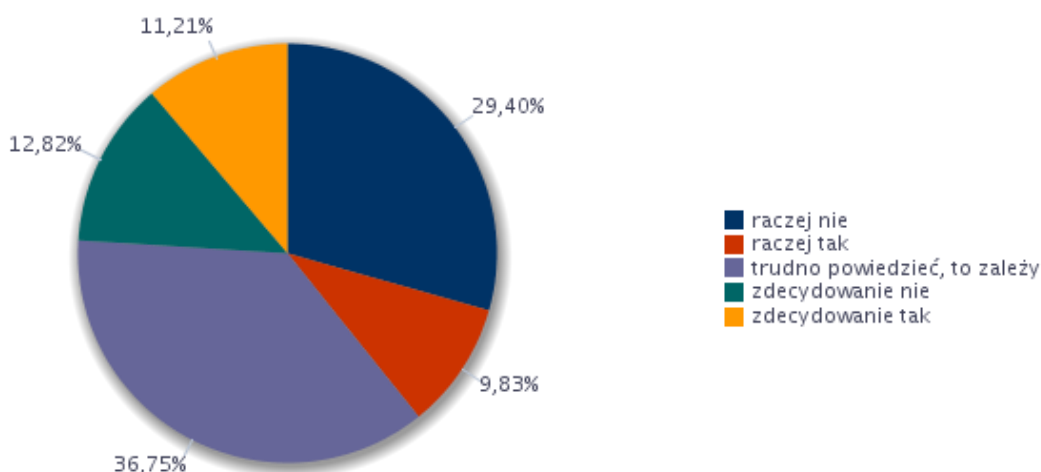

Tabela 12. Zawody, w jakich najtrudniej znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy

Trudności z pozyskaniem pracowników		Odsetek wskazań odpowiedzi „tak”	Liczba bezrobotnych - stan na koniec okresu sprawozdawczego
Elementarna grupa zawodów	Brakujące umiejętności i uprawnienia		
Barmani	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Cieśle i stolarze budowlani	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Farmaceuci specjaliści	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Fryzjerzy	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0

	współpraca w zespole	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Inżynierowie elektronicy	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
	Kierowcy samochodów ciężarowych	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%
komunikacja ustna / komunikatywność		7,69%	0
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		7,69%	0
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		7,69%	0
planowanie i organizacja pracy własnej		7,69%	0
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		7,69%	0
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		7,69%	0
współpraca w zespole		7,69%	0
wykonywanie obliczeń		7,69%	0
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		7,69%	0
wywieranie wpływu		7,69%	0
zarządzanie ludźmi / przywództwo		7,69%	0
znajomość języków obcych		0,00%	0
Kucharze	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0

	wywieranie wpływu	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	wywieranie wpływu	7,69%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	7,69%	0
	znajomość języków obcych	7,69%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	Magazynierzy i pokrewni	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%
planowanie i organizacja pracy własnej		7,69%	0
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		7,69%	0
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		7,69%	0
współpraca w zespole		7,69%	0
wykonywanie obliczeń		7,69%	0
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		7,69%	0
czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim		0,00%	0
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu		0,00%	0
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych		0,00%	0
wywieranie wpływu		0,00%	0
zarządzanie ludźmi / przywództwo		0,00%	0
znajomość języków obcych		0,00%	0
Mechanicy pojazdów samochodowych		czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	wywieranie wpływu	2,47%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	2,47%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
	Monterzy sprzętu elektronicznego	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%
planowanie i organizacja pracy własnej		7,69%	0
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność		7,69%	0
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna		7,69%	0
współpraca w zespole		7,69%	0
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków		7,69%	0

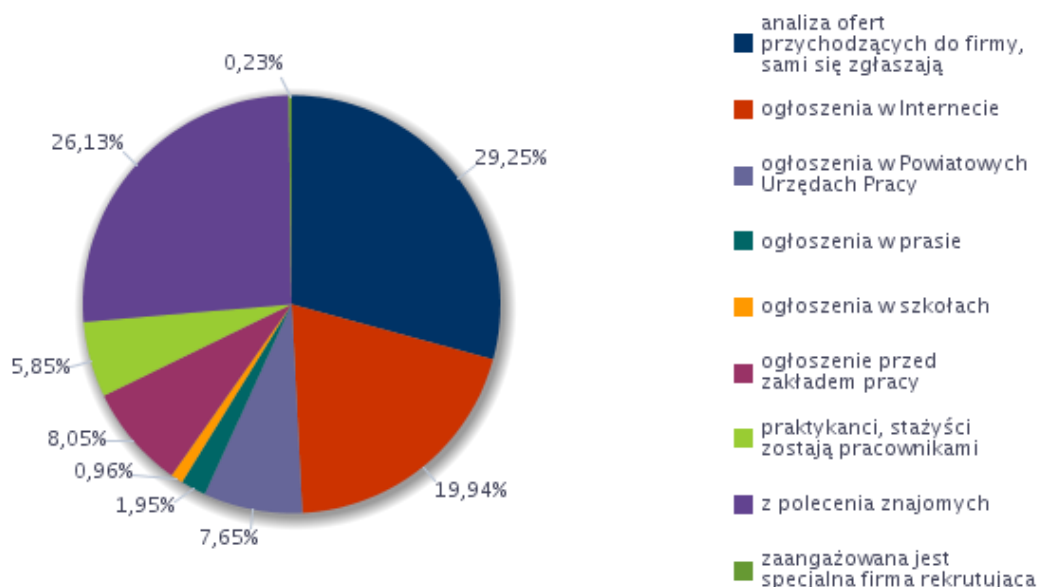
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Ogółem (bez względu na zawód)	komunikacja ustna / komunikatywność	1,41%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,41%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,70%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,70%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,70%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,70%	0
	współpraca w zespole	0,70%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,70%	0
	wywieranie wpływu	0,70%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,70%	0
	znajomość języków obcych	0,70%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	współpraca w zespole	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Piekarze, cukiernicy i pokrewni	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	1,43%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	1,43%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,43%	0
	wywieranie wpływu	1,43%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Pielęgniarki bez	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku	7,69%	0

specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	polskim		
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	wywieranie wpływu	7,69%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	7,69%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	współpraca w zespole	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	0,00%	0
	współpraca w zespole	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
współpraca w zespole	0,00%	0	

	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	7,69%	0
	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	wywieranie wpływu	7,69%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	7,69%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Sprzedawcy w stacji paliw	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	wykonywanie obliczeń	7,69%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Stolarze meblowi i pokrewni	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0
Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i	komunikacja ustna / komunikatywność	7,69%	0
	planowanie i organizacja pracy własnej	7,69%	0
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	7,69%	0

produkcji wyrobów z drewna	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	7,69%	0
	współpraca w zespole	7,69%	0
	zarządzanie ludźmi / przywództwo	7,69%	0
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	0,00%	0
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,00%	0
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,00%	0
	wykonywanie obliczeń	0,00%	0
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	0,00%	0
	wywieranie wpływu	0,00%	0
	znajomość języków obcych	0,00%	0

Wykres 10. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników

Badane przedsiębiorstwa poszukujące nowych pracowników w wielu przypadkach zgłaszają swoje oferty zatrudnienia w Powiatowym Urzędzie Pracy. Zrobiło w ten sposób 9,4% wszystkich chętnych przyjąć kandydata do pracy. Jednak bardzo różny jest procent wszystkich ofert przekazywanych do PUP. I tak:

1 – 10% swoich ofert przekazuje 1 przedsiębiorstwo

11 – 25% - 0 przedsiębiorstw

26 – 50% - 3 przedsiębiorstwa

51 – 75% - 0 przedsiębiorstw

76 – 100% - 5 przedsiębiorstw

Jeśli chodzi o zawody zawarte w tych zgłoszeniach wolnych miejsc pracy, to są nimi: nauczyciele szkół specjalnych; pokojowa; nauczyciel przedmiotów zawodowych technicznych; kierowca samochodu dostawczego; księgowy; operator maszyn leśnych; laborant nasiennictwa; barman; kucharz; pozostali robotnicy obróbki kamienia; operator koparko-ładowarki; inżynier leśnictwa.

Prognoza lokalnego rynku pracy

Wykres 11. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2018 roku

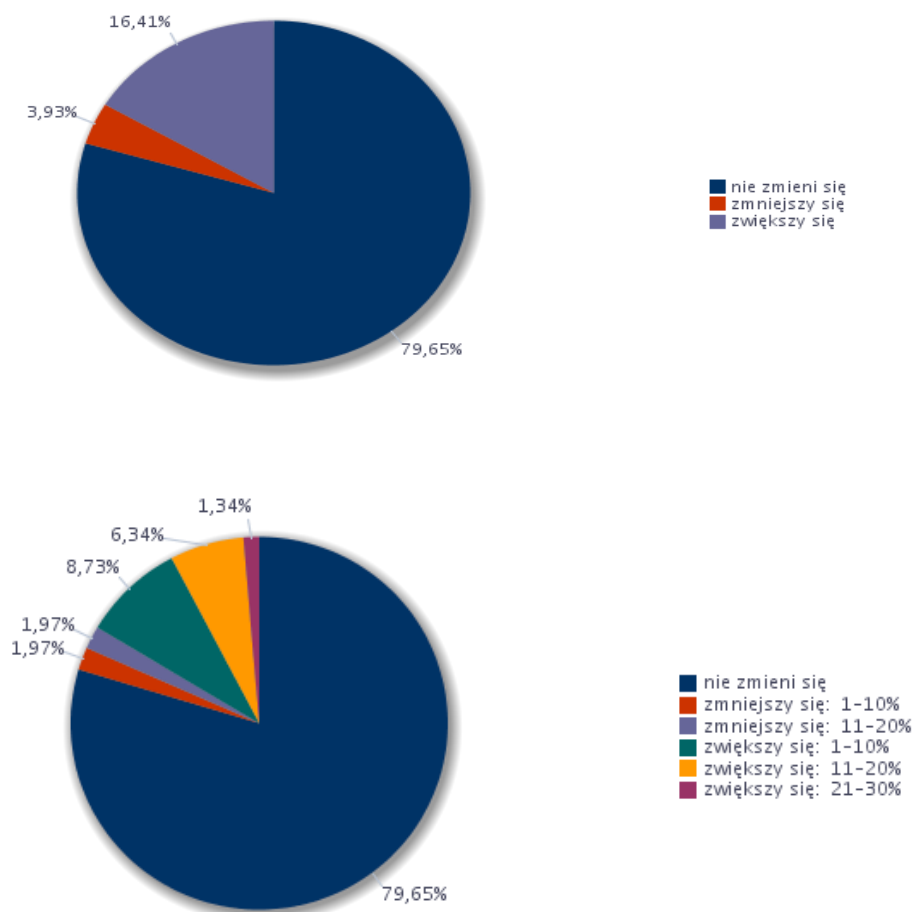
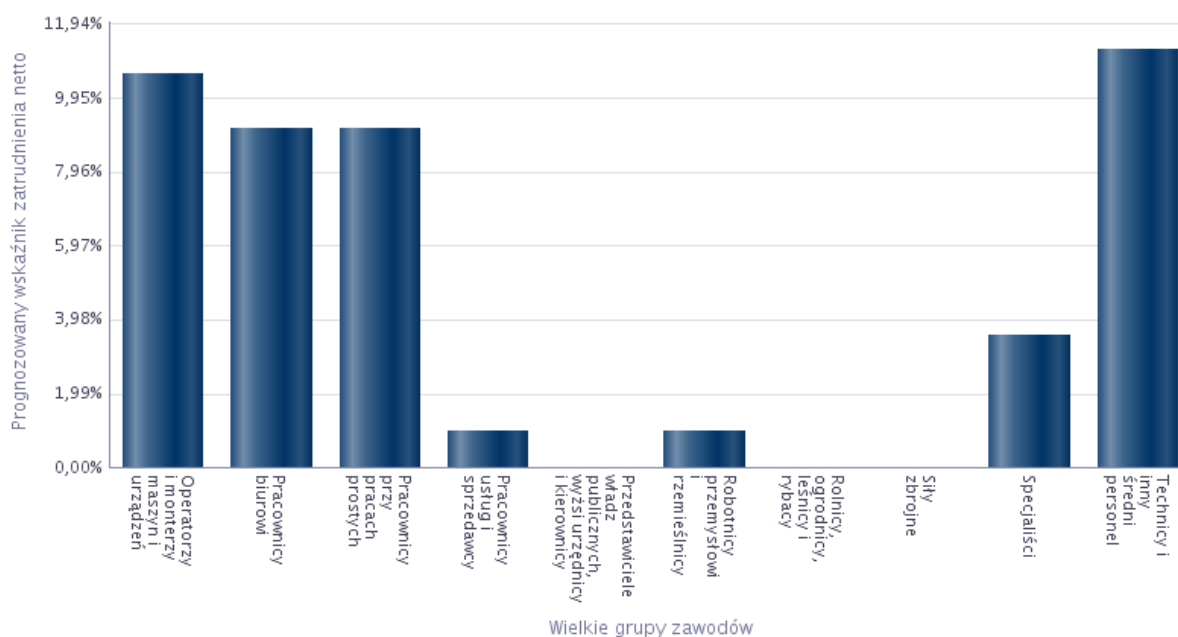

Tabela 13. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w 2018 roku

WZ = 12,48 %

Wielkie grupy zawodów	Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	10,58%
Pracownicy biurowi	9,12%
Pracownicy przy pracach prostych	9,12%
Pracownicy usług i sprzedawcy	1,00%
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	0,00%
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1,00%
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,00%
Siły zbrojne	0,00%
Specjaliści	3,55%
Technicy i inny średni personel	11,22%

Badane przedsiębiorstwa przewidują również w 2018 roku zwiększenie zatrudnienia. Aby potencjalny kandydat do pracy jak najlepiej spełniał oczekiwania pracodawcy, powinien posiadać pewne umiejętności w zawodzie. Dla nauczycieli szkół specjalnych i pokojowych ważne umiejętności to: doświadczenie zawodowe; wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków; współpraca w zespole; komunikatywność; planowanie i organizacja pracy własnej; sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna; czytanie za zrozumieniem. W zawodach: ekonomista, technik prac biurowych, technik farmaceutyczny, animator kultury i dzienny opiekun małego dziecka potrzebnymi umiejętnościami są: wyuczony zawód; doświadczenie zawodowe; wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków; współpraca w zespole; komunikacja ustna; planowanie i organizacja pracy własnej; sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna; czytanie za zrozumieniem; obsługa komputera oraz przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność (dla zawodu dzienny opiekun małego dziecka jeszcze dodatkowo wywieranie wpływu i zarządzanie ludźmi). Dla mechanika maszyn i urządzeń górnictwa odkrywkowego oraz stolarza meblowego ważne będą: doświadczenie zawodowe; współpraca w zespole; komunikacja ustna; planowanie i organizacja pracy własnej; sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna; obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych. Dla sprzedawcy w stacji paliw: współpraca w zespole; komunikacja ustna; planowanie i organizacja pracy własnej; sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna oraz wykonywanie obliczeń.

W 2017 roku ponad 50% przedsiębiorstw poddanych badaniu nie zmieniło stanu zatrudnienia i w roku następnym nie zrobi tego ponad 80% badanych pracodawców. Prawie 30% raczej nie ma problemów z pozyskiwaniem pracowników, bo chętni do pracy sami się zgłaszają. Zaledwie 9% zakładów zgłasza oferty do PUP w zawodach, w których nie mogą sami znaleźć pracowników. Badając przygotowanie do pracy pracowników przyjętych w tym roku, pracodawcy we wszystkich zawodach określili ich jako dobrze i raczej dobrze przygotowanych do pracy.

VII. WYNIKI ANALIZ I PROGNOZY RYNKU PRACY

1. RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W ROKU 2017 W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM

Barometr zawodów jest krótkookresową (jednoroczną) prognozą tworzoną przez ekspertów od spraw rynku pracy. Powstaje osobno dla każdego powiatu oraz dla całej Małopolski. Prognoza dla większości powiatów tworzona jest przez pracowników powiatowych urzędów pracy, w tym: doradców klienta, doradców zawodowych, osoby odpowiedzialne za współpracę z przedsiębiorcami i za organizację szkoleń, a także asystentów EURES (Europejskich Służb Zatrudnienia).

Celem badania jest diagnoza zapotrzebowania na zawody oraz określenie relacji popytu do podaży na lokalnym rynku pracy. Barometr jest badaniem cyklicznym, realizowanym co roku na bazie tej samej metodologii, co w dłuższej perspektywie czasowej umożliwi śledzenie trendów zapotrzebowania na pracowników. Aspekt prognostyczny badania czyni informację o zawodach bardziej aktualną i tym samym bardziej użyteczną. Prognoza jest tworzona w grupie (metodą „panelu ekspertów”), dzięki czemu możliwe jest dzielenie się wiedzą oraz uwzględnianie opinii uczestników obserwujących rynek pracy z różnych perspektyw: od strony bezrobotnych oraz pracodawców. W panelu bierze udział zazwyczaj od czterech do ośmiu osób. Klasyfikują one zawody w trzy grupy:

- **zawodów deficytowych**, w których nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy, gdyż zapotrzebowanie pracodawców będzie duże, a podaż pracowników o odpowiednich kwalifikacjach – niewielka
- **zawodów zrównoważonych**, w których liczba ofert pracy będzie zbliżona do liczby osób zdolnych do podjęcia zatrudnienia w danym zawodzie (podaż i popyt zrównoważą się)
- **zawodów nadwyżkowych**, w których znalezienie pracy może być trudniejsze ze względu na niskie zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów spełniających wymagania pracodawców.

Do grupy **zawodów deficytowych** w województwie małopolskim w 2017 roku zaliczono następujące zawody:

Betoniarze i zbrojarze
Blacharze i lakiernicy samochodowi
Brukarze
Cieśle i stolarze budowlani
Cukiernicy
Dekarze i blacharze budowlani
Elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy
Fizjoterapeuci i masażyści
Fryzjerzy
Graficy komputerowi
Kelnerzy i barmani
Kierowcy autobusów
Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych
Kierownicy budowy
Kosmetyczki
Krawcy i pracownicy produkcji odzieży
Kucharze
Lekarze

Masarze i przetwórcy ryb
Mechanicy pojazdów samochodowych
Monterzy instalacji budowlanych
Murarze i tynkarze
Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych
Operatorzy obrabiarek skrawających
Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej
Piekarze
Pielęgniarki i położne
Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie
Projektanci i administratorzy baz danych, programiści
Robotnicy budowlani
Robotnicy obróbki drewna i stolarze
Samodzielni księgowi
Spawacze
Spedytorzy i logistycy
Szefowie kuchni
Ślusarze

Do grupy **zawodów zrównoważonych** w województwie małopolskim w 2017 roku zaliczono z kolei takie zawody jak:

Administratorzy stron internetowych
Agenci ubezpieczeniowi
Analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych
Animatorzy kultury i organizatorzy imprez
Architekci i urbaniści
Architekci krajobrazu
Archiwiści i muzealnicy
Asystenci w edukacji
Bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej
Biolodzy, biotechnolodzy, biochemicy
Ceramicy przemysłowi
Dentyści
Diagności samochodowi
Dziennikarze i redaktorzy
Farmaceuci
Filolodzy i tłumacze
Floryści
Fotografowie
Geodeci i kartografowie
Gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy
Inspektorzy nadzoru budowlanego
Instruktorzy nauki jazdy
Instruktorzy rekreacji i sportu
Inżynierowie budownictwa
Inżynierowie chemicy i chemicy
Inżynierowie elektrycy i energetycy
Inżynierowie inżynierii środowiska
Inżynierowie mechanicy

Kamieniarze
Kierowcy samochodów osobowych
Kierownicy ds. logistyki
Kierownicy ds. produkcji
Kierownicy ds. usług
Kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu
Kierownicy sprzedaży
Kierownicy w instytucjach społecznych i kultury
Lakiernicy
Listonosze i kurierzy
Logopedzi i audiofonolodzy
Magazynierzy
Mechanicy maszyn i urządzeń
Meteorolodzy, geolodzy, geografowie
Monterzy elektronicy
Monterzy konstrukcji metalowych
Monterzy maszyn i urządzeń
Monterzy okien i szklarze
Nauczyciele języków obcych i lektorzy
Nauczyciele nauczania początkowego
Nauczyciele praktycznej nauki zawodu
Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących
Nauczyciele przedmiotów zawodowych
Nauczyciele przedszkoli
Nauczyciele szkół specjalnych
Obuwnicy
Ogrodnicy i sadownicy
Operatorzy aparatury medycznej
Operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych
i kamiennych
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy
i tworzyw sztucznych
Operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych
Operatorzy maszyn włókienniczych
Operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych
Opiekunki dziecięce
Optycy i pracownicy wytwarzający protezy
Pedagodzy
Plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków
Pomoce kuchenne
Pozostali specjaliści edukacji
Pracownicy ds. budownictwa drogowego
Pracownicy ds. finansowo-księgowych ze znajomością
języków obcych
Pracownicy ds. jakości
Pracownicy ds. ochrony środowiska i BHP
Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości
Pracownicy ds. techniki dentystycznej
Pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych

Pracownicy myjni, pralni i prasowalni
Pracownicy obsługi ruchu szynowego
Pracownicy ochrony fizycznej
Pracownicy poczty
Pracownicy poligraficzni
Pracownicy przetwórstwa metali
Pracownicy przetwórstwa spożywczego
Pracownicy służb mundurowych
Pracownicy socjalni
Pracownicy sprzedaży internetowej
Pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta,
ankieterzy, teleankieterzy
Pracownicy usług pogrzebowych
Pracownicy zajmujący się zwierzętami
Prawnicy
Projektanci wzornictwa przemysłowego
Przedstawiciele handlowi
Psycholodzy i psychoterapeuci
Ratownicy medyczni
Recepcjoniści i rejestratorzy
Robotnicy leśni
Robotnicy obróbki skóry
Rolnicy i hodowcy
Rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych
Sekretarki i asystenci
Socjolodzy i specjaliści ds. badań
społeczno-ekonomicznych
Specjaliści ds. finansowych
Specjaliści ds. organizacji produkcji
Specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży
Specjaliści ds. rynku nieruchomości
Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi
i rekrutacji
Specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki
Specjaliści rolnictwa i leśnictwa
Specjaliści technologii żywności i żywienia
Specjaliści telekomunikacji
Sprzątaczk i pokojowe
Sprzedawcy i kasjerzy
Tapicerzy
Technicy budownictwa
Technicy informatycy
Technicy mechanicy
Weterynarze
Windykatorzy
Wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych
Zaopatrzeniowcy i dostawcy

Natomiast w grupie **zawodów nadwyżkowych** w województwie małopolskim w 2017 roku umieszczono następujące zawody:
Ekonomiści

Filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy
 Pracownicy administracyjni i biurowi
 Pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej
 Specjaliści administracji publicznej

2. RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W ROKU 2017 W POWIECIE SUSKIM

2.1. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej dokonał analizy zawodów występujących wśród zarejestrowanych bezrobotnych oraz pozyskanych ofert pracy i na tej podstawie sporządzony został monitoring zawodów deficytowych, nadwyżkowych i zrównoważonych.

W zawodach deficytowych liczba dostępnych ofert pracy jest większa od średniego stanu bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym, odsetek długotrwale bezrobotnych w tych zawodach nie przekracza mediany, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ (bądź jest równy) w danym okresie sprawozdawczym. Poniższa tabela przedstawia zawody maksymalnie deficytowe według malejącej liczby dostępnych ofert pracy oraz zawody deficytowe według rosnącego wskaźnika dostępności ofert pracy.

Tabela 14. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2017 roku

MAKSYMALNY DEFICYT

Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba dostępnych ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
8122	Operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok	1	0,00	0,00
1212	Kierownicy do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	1		0,00
7514	Robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	1	0,00	0,00
9612	Sortowacze odpadów	1	75,00	50,00
3344	Sekretarze medyczni i pokrewni	0	25,00	25,00
4411	Pomocnicy biblioteczni	0	25,00	25,00
5419	Pracownicy usług ochrony gdzie indziej niesklasyfikowani	0	0,00	0,00
3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	0	66,67	66,67
5165	Instruktorzy nauki jazdy	0	0,00	0,00

DEFICYT

Elementarna grupa zawodów	Średnio miesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępności ofert pracy	Wskaźnik dostępności oferty pracy	Wskaźnik długo trwałego bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w BOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
Asystenci nauczycieli	0,33	1,83	0,18		1,50	63,64	59,09
Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów cementowych, kamiennych i pokrewni	0,08	0,42	0,20		1,00	40,00	0,00
Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	0,58	2,67	0,22		3,00	53,13	40,63
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów papierniczych	0,42	1,25	0,33		2,00	26,67	13,33
Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	1,50	3,92	0,38	0,00	1,50	34,78	17,39
Operatorzy sprzętu do robót ziemnych i urządzeń pokrewnych	1,67	3,83	0,43	0,00	1,50	4,55	0,00
Kierownicy do spraw produkcji przemysłowej	1,00	2,17	0,46		2,00	0,00	0,00
Kierowcy samochodów ciężarowych	4,75	10,17	0,47	0,00	1,60	6,76	0,00
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	0,83	1,75	0,48		1,50	9,52	9,52
Inżynierowie mechanicy	0,67	1,17	0,57		2,00	0,00	0,00
Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	0,83	1,25	0,67	0,00	1,00	0,00	0,00
Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek	0,17	0,25	0,67		2,00	66,67	66,67
Inżynierowie elektronicy	0,75	1,00	0,75		1,00		0,00
Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni	0,58	0,75	0,78	0,00	1,33	33,33	33,33
Pracownicy obsługi biurowej	14,67	18,75	0,78	31,25	1,22	67,23	46,33
Opiekunowie dziecięcy	1,08	1,25	0,87		1,50	66,67	60,00

W zawodach zrównoważonych liczba bezrobotnych jest zbliżona do liczby dostępnych ofert pracy w danym okresie, odsetek długotrwale bezrobotnych w tych zawodach nie przekracza mediany, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ (bądź jest równy) w danym okresie sprawozdawczym. W tabelce umieszczono jeden zawód zrównoważony, który wystąpił w suskim Urzędzie Pracy w 2017 roku.

Tabela 15. Grupy zawodów zrównoważonych w 2017 roku

Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności oferty pracy	Odsetek ofert subsydiowanych w CBOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
Pracownicy domowej opieki osobistej	0,17	0,17	1,00	50,00	50,00

W zawodach nadwyżkowych występuje przewaga liczebna bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy, bezrobocie długotrwale powyżej mediany oraz niski odpływ netto (wyższy napływ niż odpływ) bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Natomiast w zawodach maksymalnie nadwyżkowych nie ma żadnych ofert pracy tj. wskaźnik dostępności oferty pracy nie przyjmuje żadnych wartości. Poniższa tabela przedstawia zawody maksymalnie nadwyżkowe według malejącej przeciętnej miesięcznej liczby bezrobotnych oraz zawody nadwyżkowe według malejącego wskaźnika dostępności ofert pracy.

Tabela 16. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2017 roku

MAKSYMALNA NADWYŻKA

Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
2633	Filozofowie, historycy i politolodzy	6
9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	3
7413	Monterzy linii elektrycznych	3
8211	Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych	3
6111	Rolnicy upraw polowych	3
8153	Operatorzy maszyn do szycia	2
6330	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	1
7119	Robotnicy robót stanu surowego i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1
3421	Sportowcy i dżokeje	1
8151	Operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni	1

NADWYŻKA

Elementarna grupa zawodów	Średnio miesięczna liczba bezrobotnych	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy	Wskaźnik dostępności oferty pracy	Wskaźnik długości trwania bezrobocia	Wskaźnik płynności bezrobotnych	Odsetek ofert subsydiowanych w BOP (PUP+OHP+EURES) (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
Szwaczki, hafciarki i pokrewni	19,25	0,08	231,00	47,62	0,90	100,00	0,00
Specjaliści do spraw reklamy i marketingu	8,92	0,25	35,67	45,45	0,75	33,33	33,33
Malarze budowlani i pokrewni	4,75	0,17	28,50	50,00	0,90	0,00	0,00
Rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	4,00	0,17	24,00	80,00	0,33	0,00	0,00
Ręczni pakowacze i znakowacze	7,00	0,58	12,00	55,56	0,93	57,14	28,57
Murarze i pokrewni	37,83	5,58	6,78	40,91	0,99	5,45	3,64
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	156,75	28,42	5,52	37,11	0,99	41,59	29,66
Kaletnicy, rymarze i pokrewni	1,67	0,42	4,00	50,00	0,75	60,00	40,00
Betoniarze, betoniarze zbrojarze i pokrewni	5,50	1,67	3,30	37,50	0,67	0,00	0,00
Kasjerzy i sprzedawcy biletów	3,75	1,33	2,81	50,00	0,89	31,25	31,25

W zawodach nadwyżkowych występuje przewaga liczebna bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy, bezrobocie długotrwałe powyżej mediany oraz niski odpływ netto (wyższy napływ niż odpływ) bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Natomiast w zawodach maksymalnie nadwyżkowych nie ma żadnych ofert pracy tj. wskaźnik dostępności oferty pracy nie przyjmuje żadnych wartości. Poniższa tabela przedstawia zawody maksymalnie nadwyżkowe według malejącej przeciętnej miesięcznej liczby bezrobotnych oraz zawody nadwyżkowe według malejącego wskaźnika dostępności ofert pracy.

Wskaźnik dostępności ofert pracy liczony jako iloraz średniomiesięcznej liczby bezrobotnych w danej grupie zawodów, w badanym okresie i średniomiesięcznej liczby wolnych miejsc pracy dostępnych w PUP i Internecie w danej grupie zawodów, w badanym okresie.

Wskaźnik długości trwania bezrobocia liczony jako iloraz liczby długotrwałe bezrobotnych w danej grupie zawodów, w końcu badanego okresu i liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danej grupie zawodów w końcu okresu.

Wskaźnik płynności bezrobotnych liczony jako iloraz odpływu bezrobotnych w danej grupie zawodów w badanym okresie i napływu bezrobotnych w danej grupie zawodów w badanym okresie.

2.2 BAROMETR ZAWODÓW 2017 - POWIAT SUSKI

Barometr zawodów, jak już wyżej wspomniano jest krótkookresową prognozą sporządzaną przez specjalistów ds. rynku pracy. Sporządzany jest osobno dla każdego powiatu oraz dla całego województwa. Prognoza jest tworzona przez pracowników powiatowych urzędów pracy, tj. pośredników pracy, doradców zawodowych, osoby odpowiedzialne za współpracę z przedsiębiorcami, osoby odpowiedzialne za organizację szkoleń, a także liderów klubów pracy.

- Efektem barometru jest zestawienie zawodów poklasyfikowanych w trzy grupy:
- zawody deficytowe, w których nie powinno być trudności ze znalezieniem pracy,
 - zawody zrównoważone, w których liczba ofert pracy będzie zbliżona do liczby osób zdolnych do podjęcia zatrudnienia w danym zawodzie,
 - zawody nadwyżkowe, w których znalezienie pracy może być trudniejsze ze względu na niskie zapotrzebowanie oraz wielu kandydatów.

Do grupy **zawodów deficytowych** w powiecie suskim w 2017 roku zaliczono następujące zawody:

Betoniarze i zbrojarze
Cieśle i stolarze budowlani
Elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy
Fryzjerzy
Kierowcy autobusów
Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych
Kierownicy budowy
Kierownicy ds. produkcji
Kierownicy sprzedaży
Kosmetyczki
Krawcy i pracownicy produkcji odzieży
Kucharze
Lekarze
Magazynierzy
Monterzy elektronicy
Monterzy maszyn i urządzeń
Murarze i tynkarze
Nauczyciele praktycznej nauki zawodu
Nauczyciele przedmiotów zawodowych
Nauczyciele przedszkoli
Nauczyciele szkół specjalnych
Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych
Operatorzy obrabiarek skrawających
Pielęgniarki i położne
Pracownicy obsługi ruchu szynowego
Pracownicy ochrony fizycznej
Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie
Pracownicy socjalni
Projektanci i administratorzy baz danych, programiści
Przedstawiciele handlowi
Psycholodzy i psychoterapeuci
Robotnicy budowlani
Robotnicy obróbki drewna i stolarze
Samodzielni księgowi
Spawacze
Specjaliści ds. finansowych
Specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki
Sprzedawcy i kasjerzy
Szefowie kuchni
Ślusarze
Technicy informatycy
Wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych
Zaopatrzeniowcy i dostawcy

Do grupy **zawodów zrównoważonych** w powiecie suskim w 2017 roku zaliczono następujące zawody:

Administratorzy stron internetowych
Agenci ubezpieczeniowi
Analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych
Animatory kultury i organizatorzy imprez
Architekci i urbaniści
Architekci krajobrazu
Archiwiści i muzealnicy
Asystenci w edukacji
Bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej
Biolodzy, biotechnolodzy, biochemicy
Blacharze i lakiernicy samochodowi
Brukarze
Cukiernicy
Dekarze i blacharze budowlani
Dentyści
Farmaceuci
Filolodzy i tłumacze
Fizjoterapeuci i masażyści
Floryści
Fotografowie
Geodeci i kartografowie
Gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy
Graficy komputerowi
Inspektorzy nadzoru budowlanego
Instruktorzy nauki jazdy
Instruktorzy rekreacji i sportu
Inżynierowie budownictwa
Inżynierowie chemicy i chemicy
Inżynierowie elektrycy i energetycy
Inżynierowie inżynierii środowiska
Inżynierowie mechanicy
Kamieniarze
Kelnerzy i barmani
Kierowcy samochodów osobowych
Kierownicy ds. logistyki
Kierownicy ds. usług
Kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu
Kierownicy w instytucjach społecznych i kultury
Lakiernicy
Listonosze i kurierzy
Logopedzi i audiofonolodzy
Masarze i przetwórcy ryb
Mechanicy maszyn i urządzeń
Mechanicy pojazdów samochodowych
Meteorolodzy, geolodzy, geografowie
Monterzy instalacji budowlanych
Monterzy konstrukcji metalowych
Monterzy okien i szklarze
Nauczyciele języków obcych i lektorzy
Nauczyciele nauczania początkowego
Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących
Obuwnicy

Ogrodnicy i sadownicy
Operatorzy aparatury medycznej
Operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych
Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
Operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych
Operatorzy maszyn włókienniczych
Operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych
Opiekunki dziecięce
Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej
Optycy i pracownicy wytwarzający protezy
Pedagodzy
Piekarze
Plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków
Pomoce kuchenne
Pomoce w gospodarstwie domowym
Pozostali specjaliści edukacji
Pracownicy administracyjni i biurowi
Pracownicy ds. budownictwa drogowego
Pracownicy ds. finansowo-księgowych ze znajomością języków obcych
Pracownicy ds. jakości
Pracownicy ds. ochrony środowiska i BHP
Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości
Pracownicy ds. techniki dentystycznej
Pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych
Pracownicy myjni, pralni i prasowalni
Pracownicy poczty
Pracownicy poligraficzni
Pracownicy przetwórstwa metali
Pracownicy przetwórstwa spożywczego
Pracownicy służb mundurowych
Pracownicy sprzedaży internetowej
Pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankieterzy, teleankieterzy
Pracownicy zajmujący się zwierzętami
Prawnicy
Projektanci wzornictwa przemysłowego
Ratownicy medyczni
Recepcjoniści i rejestratorzy
Robotnicy leśni
Robotnicy obróbki skóry
Rolnicy i hodowcy
Rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych
Sekretarki i asystenci
Socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych
Specjaliści administracji publicznej
Specjaliści ds. organizacji produkcji
Specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży
Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji

Specjaliści rolnictwa i leśnictwa
Specjaliści technologii żywności i żywienia
Spedytorzy i logistycy
Tapicerzy
Technicy budownictwa
Technicy mechanicy
Weterynarze

Do grupy **zawodów nadwyżkowych** w powiecie suskim w 2017 roku zaliczono następujące zawody:
Ekonomiści
Filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy
Górnicy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych
Pracownicy biur podróży i organizatorzy obsługi turystycznej
Sprzątaczkę i pokojowe

VIII. PODSUMOWANIE I REKOMENDACJE DLA PRZYGOTOWANIA PLANU SZKOLEŃ

- Głównym obszarem działalności przedsiębiorstw w powiecie suskim jest handel hurtowy i detaliczny, następnie przetwórstwo przemysłowe, produkcja oraz budownictwo. W mniejszości znajdują się firmy zajmujące się działalnością związaną z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem.
- Liczba osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w 2017 roku w porównaniu z rokiem poprzednim wyraźnie zmalała. Podobnie, jak w roku poprzednim największą grupę stanowili bezrobotni bez zawodu lub wykształceni w zawodzie: sprzedawca, kucharz, stolarz. Najwięcej w 2017 roku wpłynęło ofert dotyczących takich zawodów jak: **sprzedawca, technik prac biurowych** (znaczna część ofert to oferty subsydiowane), **stolarz, robotnik gospodarczy** (znaczna część ofert to oferty subsydiowane), **sortowacz materiałów drzewnych, pomocniczy robotnik budowlany, tartacznik, pozostali robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni, pozostali pracownicy wykonujący prace proste, magazynier, kierowca samochodu ciężarowego.**

Odnotowano zawody, w których liczba ofert w 2017 roku przewyższyła liczbę osób zarejestrowanych w zawodzie. Wśród nich znalazł się zawody takie jak: **kierowca samochodu ciężarowego, technik prac biurowych, robotnik gospodarczy, sortowacz materiałów drzewnych, pozostali robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni, magazynier, pozostali stolarze meblowi i pokrewni, kierowca samochodu dostawczego, technolog robót wykończeniowych w budownictwie, kierowca ciągnika siodłowego, tynkarz.**

W związku z powyższym przy konstruowaniu planu szkoleń na rok 2018 powinny zostać uwzględnione szkolenia do wykonywania pracy w w/w zawodach, uzupełniając istniejący w tym zakresie deficyt.

- W 2017 roku odbywały się szkolenia zarówno grupowe otwarte jak i wskazane (tzw. indywidualne), organizowane w ramach Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach 2 projektów. Pierwszy: *Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie suskim (III) - „Szansa dla młodych III” realizowanego w ramach Programu*

Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Oś Priorytetowa I Osoby młode na rynku pracy Działanie 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy, Poddziałanie 1.1.2 Wsparcie udzielane z inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych; oraz drugi: „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie suskim (III) – „Zaradni 30 plus” realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego 2014-2020 Oś priorytetowa 8 Rynek Pracy, Działanie 8.1 Aktywizacja zawodowa – projekty Powiatowych Urzędów Pracy RPO WM 2014-2020.

Na szkolenia wskazane (indywidualne) kierowane były osoby, posiadające uprawdopodobnienie zatrudnienia, w którym to pracodawca zobowiązał się do zagwarantowania pracy przy uzyskaniu przez osobę bezrobotną odpowiednich kwalifikacji. Najczęściej były to szkolenia w zakresie: kwalifikacji wstępnej przyspieszonej oraz kwalifikacji wstępnej dla kierowców wykonujących transport drogowy w bloku programowym kat. C,C1,C+E,C1+E, prawa jazdy kat. C+E, licencji maszynisty, operatora sprzętu ciężkiego.

Natomiast na liście **szkoleń grupowych** otwartych znalazły się: *Operator koparko-ładowarki wszystkie typy kl. III*, *Operator koparko-ładowarki wszystkie typy kl. III* i *koparki jednonacyniowej do 0,8m³ kl. III* oraz kwalifikacja wstępna przyspieszona dla kierowców wykonujących transport drogowy w bloku programowym kat. C,C1,C+E,C1+E.

Jeżeli chodzi o efektywność szkoleń zorganizowanych w 2017r. w przypadku szkoleń wskazanych efektywność wyniosła 76%. Odnosząc się z kolei do szkoleń grupowych, efektywność w zakresie szkoleń wyniosła odpowiednio 33% (*Operator koparko-ładowarki wszystkie typy kl. III*), 86% (*Operator koparko-ładowarki wszystkie typy kl. III oraz koparki jednonacyniowe do 0,8m³ kl. III*) oraz 100% (kwalifikacji wstępnej przyspieszonej dla kierowców wykonujących transport drogowy w bloku programowym kat. C,C1,C+E,C1+E).

- Dla uzyskania pełnego obrazu potrzeb występujących na lokalnym rynku pracy na poszczególne zawody i kompetencje, przeprowadzono także badania wśród **37** osób bezrobotnych. Według ankietowanych najbardziej pożądanymi kursami są: **obsługa wózków jezdniowych, prawo jazdy kat. C, C+E, D, operator koparko-ładowarki, grafika komputerowa.**
- Zwrócono się także do lokalnych Ośrodków Pomocy Społecznej o wyrażenie opinii oraz sugestii dotyczących potrzeb szkoleniowych na rok 2018. Tutaj z kolei wymieniono następujące kursy: **magazynier, palacz kotłów CO, opiekun medyczny chorych i niepełnosprawnych, sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej, prawo jazdy kat. B,C,D, kosmetyczny, kierowca wózka jezdniowego, ochrony osób i mienia, murarza, technologa robót wykończeniowych, operatora walca, koparko-ładowarki, spawacza, fryzjera, obsługi komputera .**
- Pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy (doradcy zawodowi, doradcy klienta), jako najkonieczniejsze do zorganizowania w 2018r. uznali następujące kierunki szkoleń: **kierowca samochodów dostawczych, ciężarowych, autobusów C,E,D, HDS, ADR; kurs na przewóz rzeczy lub osób; szkolenia dla operatorów sprzętu ciężkiego m.in.: koparko-ładowarki, koparki, kurs pracownika ochrony osób i mienia; kurs ustawiacza maszyn stolarskich lub trakowych; kurs operatora obrabiarek sterowanych numerycznie /CNC/; kurs sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej i komputera, kurs stylizacji paznokci.**
- Zgodnie z nową metodologią prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, powiatowe urzędy pracy począwszy od miesiąca września 2017r. przeprowadziły badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw. Badania te odbyły się na wytypowanych przez GUS podmiotach z terenu działania poszczególnych PUP,

zatrudniających co najmniej jednego pracownika. Badanie dotyczyło sytuacji na rynku pracy w bieżącym roku, a także planowanych zmian w wielkości oraz strukturze zatrudnienia w roku kolejnym. W badaniu uwzględniono pytania odnoszące się do umiejętności i uprawnień, celem których było wyodrębnienie pożądanych cech kandydata w danym zawodzie, a w konsekwencji modyfikację systemu szkolenia bezrobotnych. Pracodawcy jako zawody, w których najtrudniej znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy wymienili następujące zawody: **barmani, cieśle i stolarze budowlani, farmaceuci specjaliści, fryzjerzy, inżynierowie elektronicy, kierowcy samochodów ciężarowych, kucharze, lekarze specjaliści, magazynierzy i pokrewni, mechanicy pojazdów samochodowych, monterzy sprzętu elektronicznego, operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych, piekarze cukiernicy i pokrewni, pielęgniarce, pracownicy wykonujący prace proste, robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni, sprzedawcy sklepowi, sprzedawcy w stacji paliw, stolarze meblowi i pokrewni, ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna.**

Na podstawie powyższej analizy sporządzono wykaz potrzeb szkoleniowych (załącznik nr 1) oraz listę zawodów i specjalności, na które istnieje zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy (załącznik nr 2). Powyższe dane są podstawą do opracowania planu szkoleń.

IX. SPIS ŹRÓDEŁ INFORMACJI

Do opracowania analizy w szczególności wykorzystane zostały:

- 1) Strategia rozwoju województwa małopolskiego na lata 2011-2020
- 2) Strategia rozwoju powiatu suskiego na lata 2016-2022
- 3) Barometr zawodów powiatu suskiego 2018
- 4) Analiza statystyczna bezrobotnych z terenu działania Powiatowego Urzędu Pracy w Suchej Beskidzkiej na dzień 31.12.2017 r.
- 5) Analiza ofert za 2017 rok Powiatowego Urzędu Pracy w Suchej Beskidzkiej
- 6) Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych
- 7) Wyniki badań ankietowanych wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Suchej Beskidzkiej
- 8) Wyniki badania kwestionariuszowego przedsiębiorców w 2017r.

X. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Podmioty gospodarcze według formy prawnej

Wykres 2. Liczba podmiotów gospodarczych powiatu suskiego z podziałem na gminy

Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej według przewidywanej liczby osób pracujących

Wykres 4. Zainteresowanie poszczególnymi kierunkami szkoleń.

Wykres 5. Struktura badanych przedsiębiorstw pod względem liczby zatrudnionych pracowników

Wykres 6. Struktura badanych przedsiębiorstw według rodzaju działalności

Wykres 7. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2017 r.

Wykres 8. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2017 roku

Wykres 9. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2017 roku

Wykres 10. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw dotyczących sposobu poszukiwania nowych pracowników

Wykres 11. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2018r

XI. SPIS TABEL

Tabela 1. Podział podmiotów gospodarki narodowej wg sekcji PKD.

Tabela 2. Podział podmiotów gospodarki narodowej wg sekcji PKD z podziałem na gminy.

Tabela 3. Szacunkowa stopa bezrobocia w poszczególnych gminach w latach 2016 i 2017

Tabela 4. Struktura bezrobotnych według wykształcenia w 2016 i 2017r.

Tabela 5. Zarejestrowani bezrobotni według zawodów stan na 31. 12. 2017 roku.

Tabela 6. Oferty pracy według najczęściej występujących zawodów w 2017 r.

Tabela 7. Zapotrzebowanie na kwalifikacje i umiejętności zgłaszane w ofertach pracy.

Tabela 8. Charakterystyka badanej grupy

Tabela 9. Rozkład odpowiedzi z przeprowadzonej ankiety.

Tabela 10. Wykaz potrzeb szkoleniowych osób uprawnionych z uwzględnieniem kodu Zawodu

Tabela 11. Wskaźniki efektywności zatrudnieniowej poszczególnych kierunków szkoleń

Tabela 12. Zawody, w jakich najtrudniej znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy

Tabela 13. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto ogółem w 2018 roku

Tabela 14. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2017 roku

Tabela 15. Grupy zawodów zrównoważonych w 2017 roku

Tabela 16. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2017 roku

Wykaz potrzeb szkoleniowych

L.P.	Nazwa zawodu/szkolenia	Kod zawodu	Sporządzono na podstawie
1.	Obsługa wózków jezdniowych	834401	wyników badań potrzeb szkoleniowych osób uprawnionych, ankiety w załączeniu
2.	Prawo jazdy kat. C, kat. E, kat .D	833203	
3.	Operator koparko-ładowarki	834206	
4.	Grafika komputerowa	216601	
5.	Pracownik administracyjno-biurowy	3343	
6.	Kosmetyka i stylizacja paznokci	514202	
7.	Sprzedawca z obsługą komputera i kas fiskalnych	522301	
8.	Kwalifikacja wstępna kat. C lub D	833203	
9.	Kurs florystyczny	343203	
10.	Spawanie	7212	
11.	Technolog robót wykończeniowych	712905	
12.	Księgowość od podstaw	331301	
13.	Samodzielna księgowa	241103	
14.	Specjalista ds. kadr i płac	242307	
15.	Przedstawiciel handlowy	332203	
16.	Język angielski dla średniozaawansowanych	Kwalifikacje dodatkowe	
17.	Gospodarka magazynowa z fakturowaniem i obsługą kas fiskalnych	432103	
18.	Kucharz małej gastronomii	512002	
19.	Kurs fryzjerski	514101	
20.	Sprzątaczką	9111	

L.P.	Nazwa zawodu/szkolenia	Kod zawodu	Sporządzono na podstawie
1.	Kierowca samochodów dostawczych, ciężarowych, autobusów (C, E, D, ADR, HDS)	833203/832202/ 833101	zgłoszeń pracowników PUP: doradców zawodowych, doradców klienta i liderów klubów pracy.
2.	Kurs na przewóz rzeczy lub osób	833101	
3.	Operator sprzętu ciężkiego	834206,	
4.	Kurs pracownika ochrony osób i mienia	541307	
5.	Kurs ustawiacza maszyn stolarskich lub trakowych	752311	
6.	Kurs operatora obrabiarek sterowanych numerycznie /CNC/	821107	
7.	Kurs sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej i komputera	522301	
8.	Kurs stylizacji paznokci	514208	
1.	Magazynier	432103	zgłoszeń jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.
2.	Palacz kotłów CO	818204	
3.	Opiekun medyczny , chorych i niepełnosprawnych	341202	
4.	Kurs obsługi kasy fiskalnej	522301	
5.	Kurs prawa jazdy kat. B	832203	
6.	Kurs prawa jazdy kat. C	833203	
7.	Kurs prawa jazdy kat. D	833101	
8.	Kurs kosmetyczny	514202	
9.	Kierowca wózka jezdniowego	834401	
10.	Kurs ochrony osób i mienia	541307	
11.	Murarz	711202	
12.	Technolog robót wykończeniowych	712905	
13.	Obsługa walca	834202	
14.	Operator koparko-ładowarki,	834206	
15.	Monter instalacji sanitarnych i wodnokanalizacyjnych	712604	
16.	Kurs pomocy administracyjnej	334390	
17.	Obsługa programów komputerowych	351203	
18.	Spawacz TIG	721290	
19.	Kurs fryzjerski	514101	
20.	Malarz - tpeciarz	713101	
21.	Kurs florystyczny	343203	
22.	Portier	541306	
23.	Stolarz	752205	

L.P.	Nazwa zawodu/szkolenia	Kod zawodu	Sporządzono na podstawie
1.	Sprzedawca	522301	zgłoszeń od pracodawców (na podstawie zgłaszanych ofert pracy w 2017 r.)
2.	Technik prac biurowych	411004	
3.	Stolarz	752205	
4.	Robotnik gospodarczy	515303	
5.	Sortowacz materiałów drzewnych	752105	
6.	Pomocniczy robotnik budowlany	515303	
7.	Tartacznik	817211	
8.	Pozostali robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	752190	
9.	Pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowane	962990	
10.	Magazynier	432103	
11.	Kierowca samochodu ciężarowego	833203	
12.	Pomoc kuchenna	941201	
13.	Pozostali stolarze meblowi i pokrewni	752290	
14.	Krawiec	753105	
15.	Tynkarz	712303	
16.	Kucharz	512001	
17.	Kelner	513101	
18.	Fryzjer	514101	
19.	Sprzątaczką biurowa	911207	
20.	Murarz	711202	
21.	Stolarz meblowy	752208	
22.	Kierowca samochodu dostawczego	832202	
23.	Kierowca samochodu osobowego	832203	
24.	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	712904	
25.	Kierowca ciągnika siodłowego	833202	
			wyników badań opinii przedsiębiorców współpracujących z PUP w Suchej Beskidzkiej
1.	Barmani	513202	
2.	Cieśle i stolarze budowlani	7115	
3.	Farmaceuci specjaliści	2282	
4.	Fryzjerzy	5141	
5.	Inżynierowie elektronicy	2152	
6.	Kierowcy samochodów ciężarowych	833203	
7.	Kucharze	512001	
8.	Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	221290	
9.	Magazynierzy i pokrewni	4321	

L.P.	Nazwa zawodu/szkolenia	Kod zawodu	Sporządzono na podstawie
10.	Mechanicy pojazdów samochodowych	7231	
11.	Monterzy sprzętu elektronicznego	8213	
12.	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	8341	
13.	Piekarze cukiernicy i pokrewni	7512	
14.	Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	2221	
15.	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowane	9629	
16.	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy gdzie indziej niesklasyfikowani	7549	
17.	Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	7521	
18.	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	5223	
19.	Sprzedawcy w stacji paliw	5245	
20.	Stolarze meblowi i pokrewni	7522	
21.	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	7523	

Lista zawodów i specjalności na które istnieje zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy

LP.	Nazwa zawodu	Kod zawodu
1.	Kierowca samochodów ciężarowych (prawo jazdy kat C + Kurs na przewóz rzeczy)	833203
2.	Kierowca ciągnika siodłowego (prawo jazdy kat. C+E - Kurs na przewóz rzeczy)	833202
4.	Kierowca autobusów (prawo jazdy kat .D + Kurs na przewóz osób)	833101
5.	Operator koparko-ładowarki	834206
6.	Magazynier z obsługą wózków jezdniowych, komputera, kasy fiskalnej	432103
8.	Monterzy podzespołów i zespołów elektronicznych	821304
9.	Pracownik ochrony osób i mienia	541307
10.	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie /CNC/	821107
11.	Sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej i komputera	522301
12.	Krawiec	432103
14.	Fryzjer	514101
15.	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	712905
17.	Cieśle i stolarze budowlani	711590
18.	Szefowie kuchni	343402
19.	Lekarze specjaliści (ze specjalizacją II stopnia lub tytułem specjalisty)	221290
20.	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	752311
21.	Spawacz	721204
22.	Operator obrabiarek skrawających	722307